

ZERNIKE COLLEGE KERKLAAN

Definitief Stedenbouwkundig ontwerp - juli 2012

COLOFON

Stedenbouwkundig Ontwerp Zernike College Kerklaan

1212-ZERKER2

Eindrapportage Definitief Ontwerp

27-07-2012

IN OPDRACHT VAN

Gemeente Haren

Raadhuisplein 10
Postbus 21
9750 AA Haren

UITGEVOERD DOOR

MD Landschapsarchitecten

Viaductstraat 3a
Postbus 458
9700 AL Groningen

050 527 82 18
contact@mdlandschapsarchitecten.nl
www.mdlandschapsarchitecten.nl

■ INHOUD

Aanleiding	5
Context	7
Ligging	
Analyse historie	
Analyse ruimtelijke structuur	
Analyse beleid	
Geluid en externe veiligheid	
Inventarisatie bomen	
Proces	17
Programma van eisen	19
Stedenbouwkundig Ontwerp	23
Bereikbaarheid	
Spelregels	
Het plan	
De kavel en het bouwvlak	
Uitgangspunten architectuur en verschijningsvorm	33
Bijlage 1	41
Bijlage 2	43

'Zernike College De toekomst' geeft een bloemlezing van de ideeën die medewerkers en leerlingen in verschillende debatabijeenkomsten hebben verzameld ten aanzien van de gedroomde school.

■ AANLEIDING

In het kader van een grootscheepse reorganisatie van het onderwijs lijkt de Kerklaan een goede locatie voor de nieuwbouw van het Zernike College. In dit stedenbouwkundig plan zijn de ruimtelijke kaders voor de nieuwbouw vastgelegd.

EEN NIEUWBOUW VOOR HET ZERNIKE

De bovenbouw van het Zernike College te Haren is gehuisvest aan de Westerse Drift. Deze locatie is al jaren te klein voor het aantal leerlingen dat de school heeft. Dit is tot op heden steeds opgelost door kleinere uitbreidingen en het plaatsen van noodlokale rondom de oude school. Een school die gebouwd is toen het onderwijs nog op een heel andere manier was georganiseerd. Het gebouw past niet meer bij de huidige wijze van onderwijs. De huisvesting van de school is aan vervanging toe. Tevens verwacht men op de lange termijn een zelfde of groter aantal leerlingen. De gemeenteraad heeft enkele jaren geleden besloten tot nieuwbouw. Deze nieuwbouw kan niet plaats vinden op de huidige locatie. Daarom is een aantal locaties door de gemeente op geschiktheid onderzocht.

In eerste instantie viel de voorkeur op de locatie 'biologisch centrum' aan de Kerklaan. Vanwege de hoge kosten voor aankoop grond, renovatie en sloop van de bestaande opstallen viel deze locatie af. Daarna is de locatie Scharlakenhof op geschiktheid onderzocht. Deze locatie bood genoeg ruimte om het gewenste programma te positioneren. De locatie heeft voor de school echter als nadeel dat het buiten de dorpskern ligt. De ligging naast het ecologisch hooggewaardeerde Scharlakenbos maakt dat deze locatie door de natuur- en milieuorganisaties als minder gewenst wordt beschouwd. Verder geeft het naastgelegen rangeerterrein in combinatie met het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor een zeer hoog groepsrisico dat slechts beperkt kan worden weggenomen.

Toen een andere locatie aan de Kerklaan in beeld kwam, door het vervallen van de claim voor woningbouw op het gebied, is door de gemeenteraad besloten om deze locatie als voorlopige voorkeurslocatie aan te wijzen en op geschiktheid te onderzoeken. Dit stedenbouwkundig plan is het resultaat van dit onderzoek.

Het proces om tot een stedenbouwkundig plan te komen is samen met de gebruikers en de bewoners (vertegenwoordigd in een klankbordgroep) tot stand gekomen. De gemeente had een snelle ontwikkeling van het plan voor ogen. In enkele avonden is samen met omwonenden en vertegenwoordigers van het Comité Regio Groningen-Haren, buurtcomité DHE, de Milieu adviesraad Haren en het IVN afdeling Haren, gediscussieerd over de vorm, de positie en de organisatie van het programma. Voor u ligt een plan dat past bij de unieke mogelijkheden die de plek heeft.

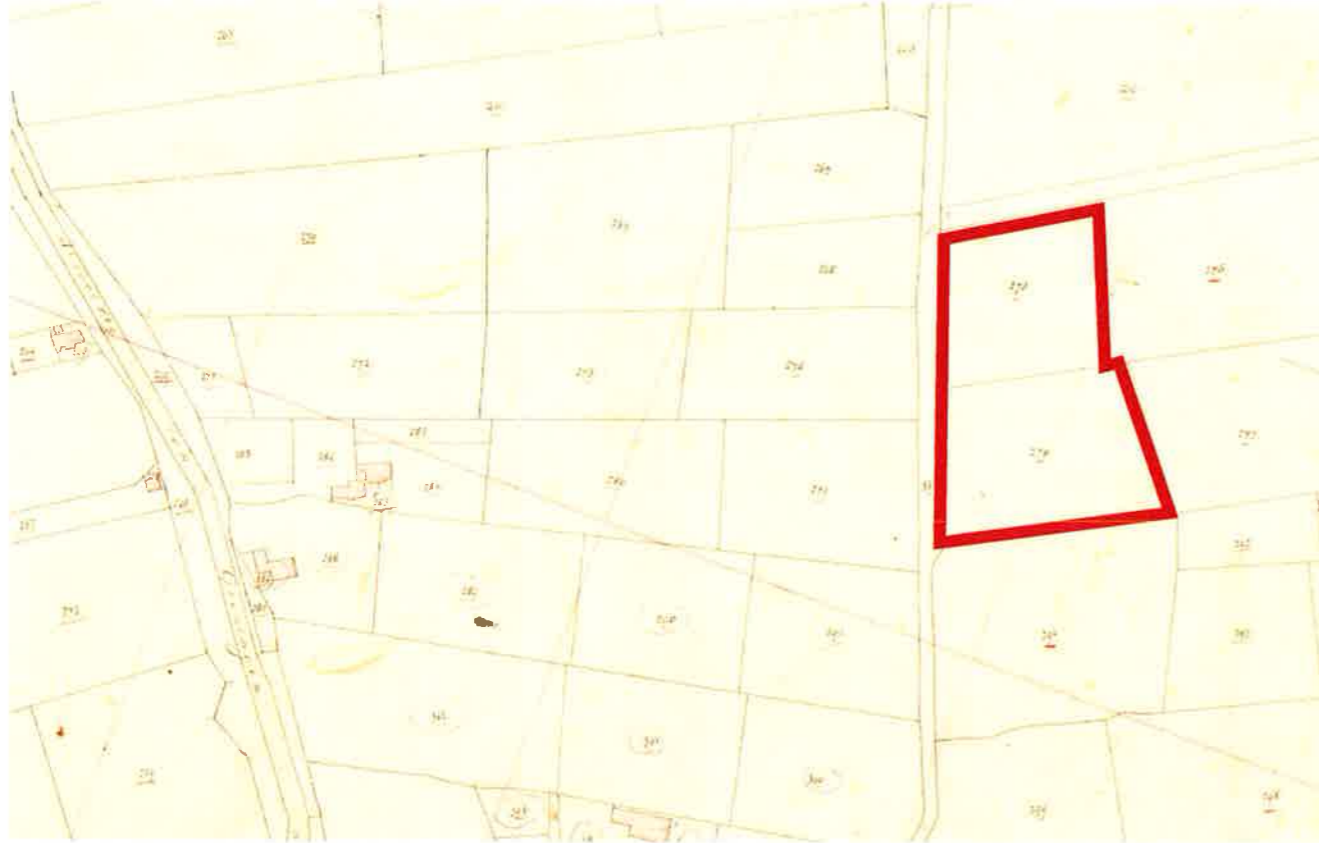
■ CONTEXT

De locatie ligt in het zogenaamde tussengebied Haren en Groningen. Een gebied met een rijke historie en gebied waar in het recente verleden verschillende met elkaar verband houdende beleidsplannen voor zijn gemaakt. In dit hoofdstuk wordt een beknopte beschrijving van de fysieke en beleidsmatige context van de locatie gegeven.

LIGGING

De locatie ligt in het noordelijke deel van de gemeente Haren, boven de dorpskern. De locatie is jaren eigendom geweest van de Rijksuniversiteit Groningen. De universiteit heeft zijn onderwijslocaties in Haren verlaten. Alleen de Hortus is nog overgebleven als zelfstandige organisatie. De locatie voor de nieuwbouw staat in de volksmond wel bekend als het parkeerterrein van de Hortus. De universiteit heeft het gebied nooit intensief gebruikt en gedeeltelijk in gebruik genomen als gronddepot en laten verwilderen.

ANALYSE HISTORIE

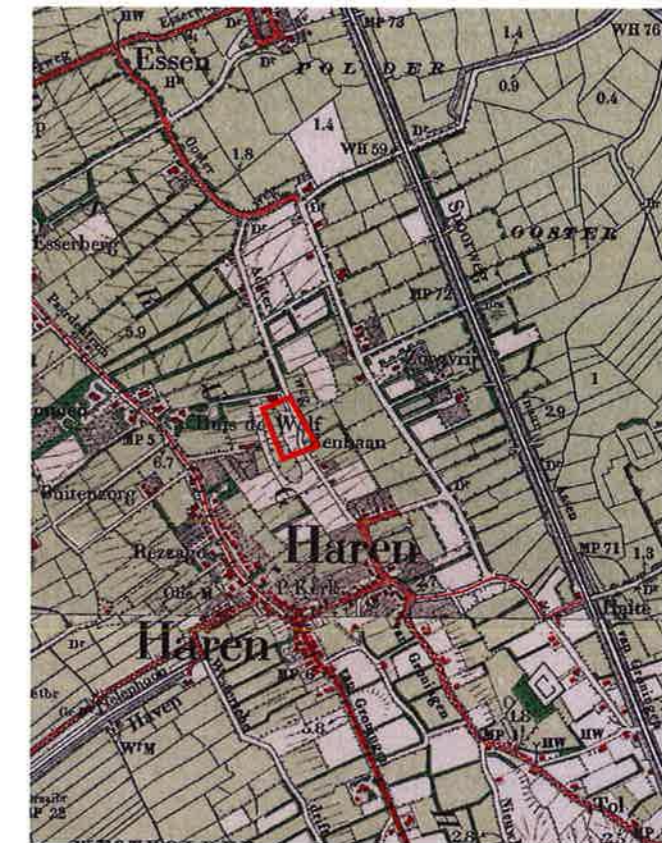
MINUUTPLAN 1811

Al op de eerste ingemeten kaarten is de plek duidelijk herkenbaar als twee afzonderlijke percelen.

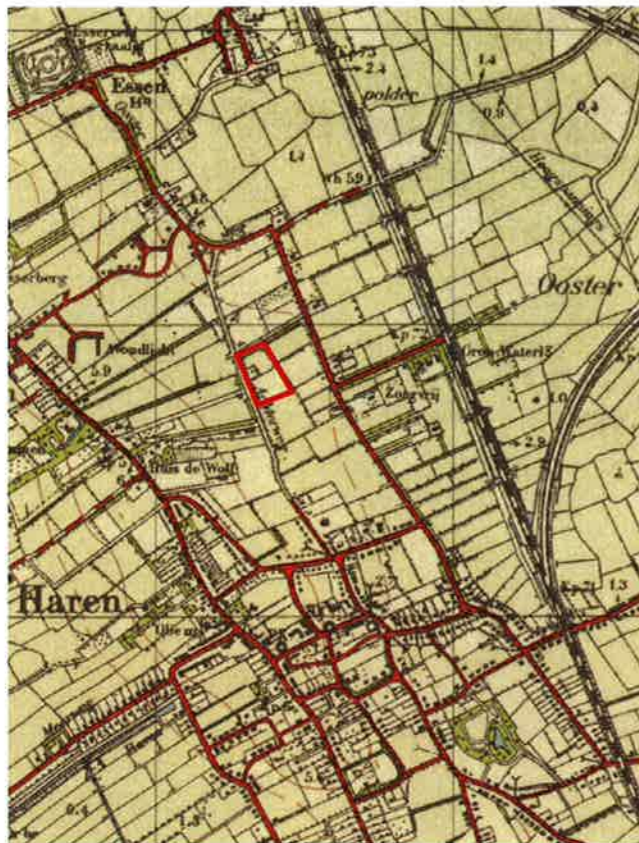
LOCATIE 1908

Op deze kaart zijn de twee percelen weer duidelijk te herkennen. Het gebied kenmerkt zich door kleinschaligheid. Houtwallen, die dienen als perceelsscheiding, verdelen de ruimte bovenop en op de flanken van de Hondsrug. Het dorp Haren is nog klein en concentreert zich rondom de Brink en langs de huidige Rijksweg. De Kerklaan dient vooral als verbinding naar het gehucht Essen.

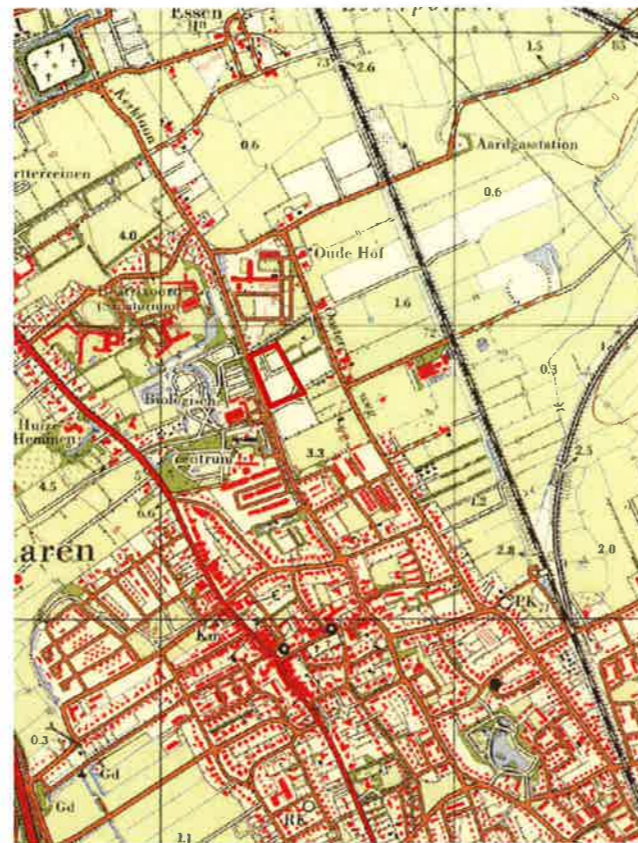
LOCATIE 1935

De situatie op de locatie is niet veel veranderd ten opzichte van twintig jaar eerder. Haren daarentegen is flink aan het groeien. De Oosterweg lijkt een belangrijkere weg dan de Kerklaan. Waarschijnlijk omdat het een directe verbinding vanuit Helpman en Essen naar het station is.

LOCATIE 1953

Ook in de naoorlogse jaren is het gebied nog te kenschetsen als landelijk. De percelen zijn nog steeds in gebruik als landbouwgrond. Iets ten noorden is de Dilgtweg aangelegd en woonbebouwing voor de burgerij verschenen.

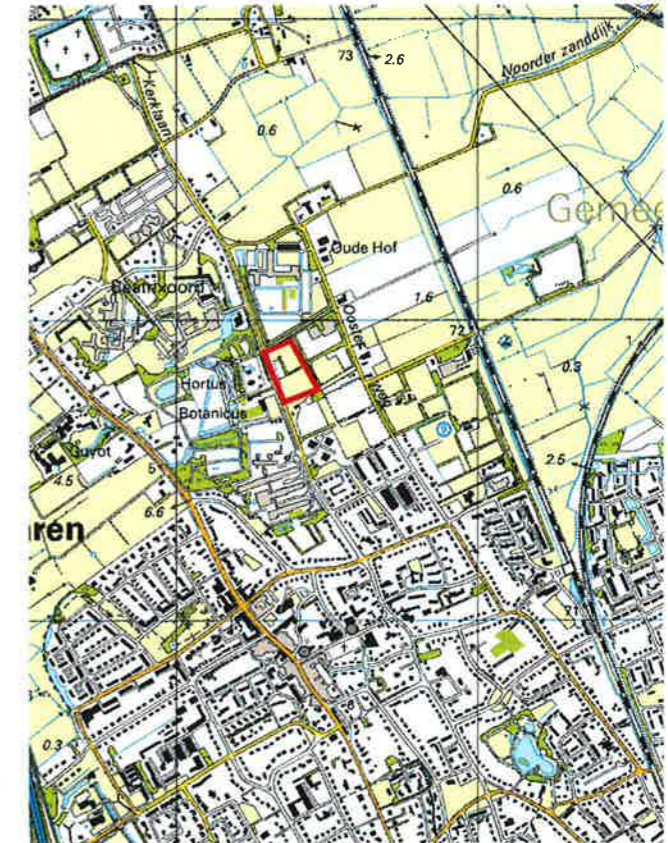
LOCATIE CA. 1970

Het gebied rondom de percelen verandert hevig. De Rijkuniversiteit, de Hortus en enkele zorgcomplexen zijn gebouwd. Het gebied verstedelijkt met als doel een buffer op te werpen tegen de uitdijende stad Groningen. De locatie, ondertussen eigendom van de universiteit, blijft ongewijzigd.

LOCATIE CA. 1990

De situatie ten opzichte van twintig jaar eerder is niet noemenswaardig veranderd. De locatie lijkt niet meer als landbouwgrond dienst te doen.

LOCATIE CA. 2000

Ten zuiden van de locatie zijn sportvelden aangelegd. Ten oosten van de locatie tennisvelden. Het gehele gebied is verstedelijkt. Restanten van het oorspronkelijke agrarische landschap als de Bolhuissteeg en karakteristieke houtwallen zijn nog aanwezig.

Het ten noorden gelegen voormalige terrein van de universiteit doet tijdelijk dienst als asielzoekerscentrum.

Begin van deze eeuw worden de plannen voor woningbouw in het tussengebied ontwikkeld. De locatie ten noorden wordt op dit moment bebouwd met woningen.

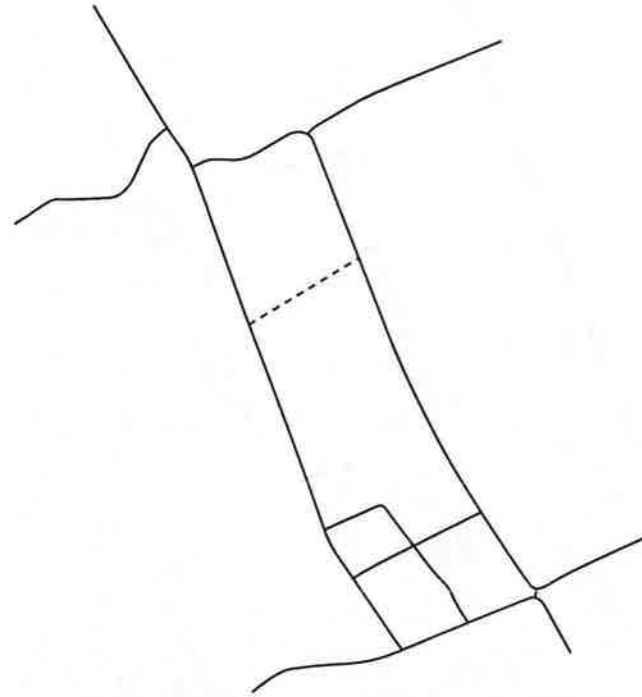

De Kerklaan was tot in de jaren 60 een zandpad, hier ter hoogte van het Biologisch centrum

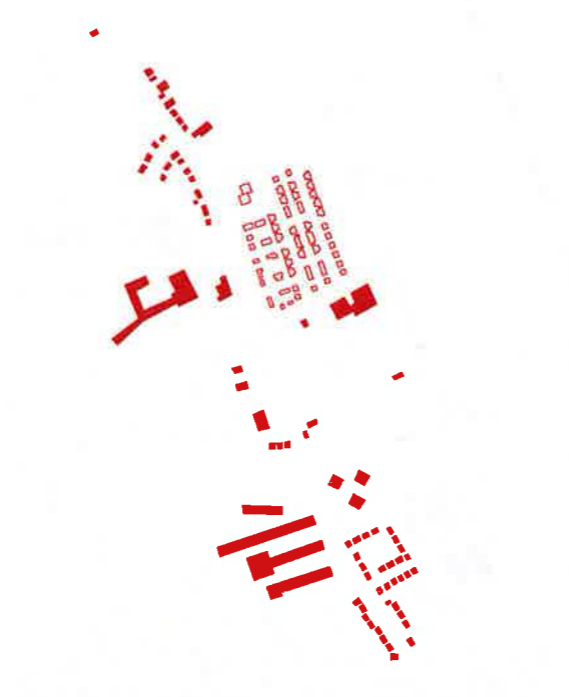
Kerklaan richting Groningen (nu fietspad)

ANALYSE RUIMTELIJKE STRUCTUUR

WEGENSTRUCTUUR

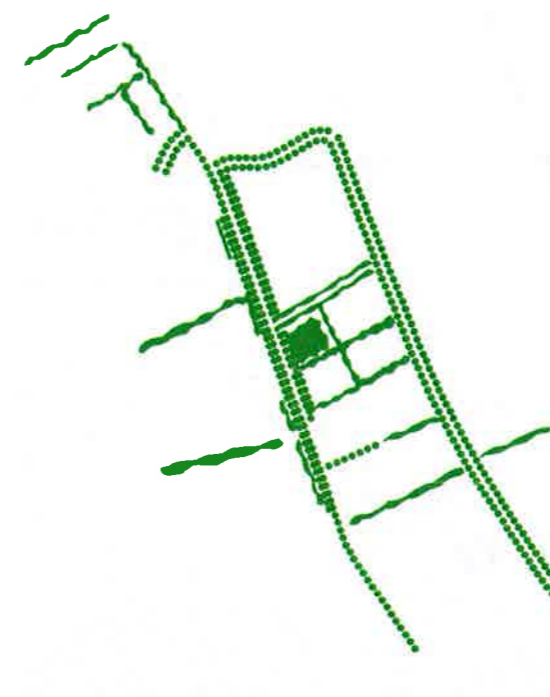
De Kerklaan is één van de belangrijke, grotere wegen in Haren. De weg is centraal gelegen en maakt onderdeel uit van een belangrijke fietsverbinding vanuit Groningen naar het zuiden. De laan heeft een dubbelzijdig vrijliggend fietspad aan de westzijde. De oostzijde is daardoor met de fiets minder makkelijk bereikbaar.

BEBOUWING

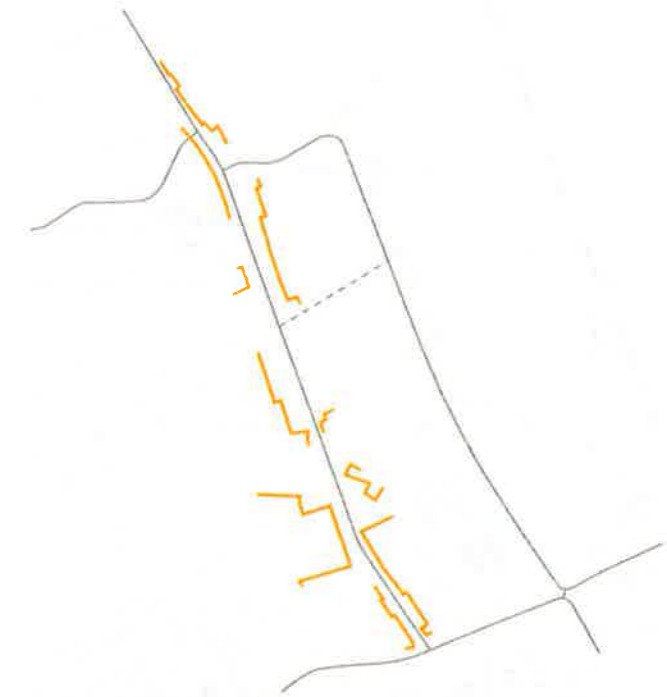
De bebouwing langs de Kerklaan is erg gevarieerd. Zowel in de grootte als in vorm.

Er staan nog verschillende grote gebouwen, de zogenaamde instituten van de universteit. Tussen Kerklaan en Dilgtweg staan grotere gebouwen met een zorgfunctie. Aan de zuidzijde zijn twee clusters van woonbebouwing te onderscheiden. Woningen uit het interbellum op enige afstand van de weg. En iets ten noorden daarvan naoorlogse woningen aan de oostzijde van de weg. Halverwege komt op enige afstand van de laan de nieuwe bebouwing op de voormalige AZC locatie. Rondom en voorbij de aansluiting met de Dilgtweg staat er gemengde woonbebouwing.

GROENSTRUCTUUR

De Kerklaan en de Oosterweg zijn zeer groen. Er kan onderscheid worden gemaakt tussen de wegbepanting die voornamelijk noord-zuid loopt en de tussen de wegen gelegen houtwallen. De Bolhuissteeg en de beplanting langs de waterwinstrook zijn erg bepalend voor de sfeer van het gebied. De locatie zelf is vanaf de Kerklaan haast niet zichtbaar vanwege de bomen en het begroeide gronddepot.

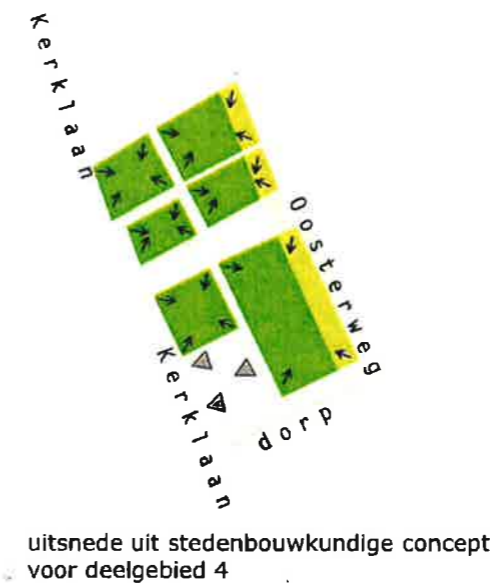
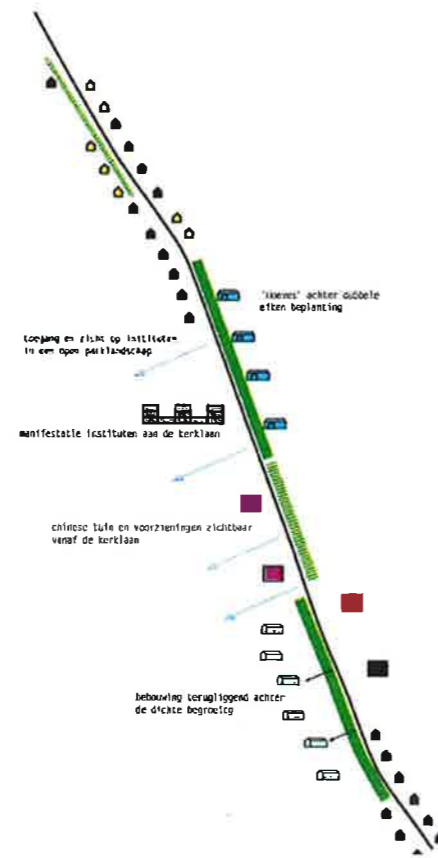
ROOILIJN

De rooilijn wisselt sterk. De woonhuizen staan op redelijke afstand van de weg. De instituten en de grotere woongebouwen staan nog verder van de straat. Nergens komt de bebouwing dicht op de straat. Het beeld geeft daarom een ruime en ontspannen indruk.

ANALYSE BELEID

INTEGRAAL ONTWIKKELINGSPLAN DILGT HEMMEN ESSEN

De locatie ligt in het Dilgt Hemmen Essen (DHE) gebied. Voor dit gebied is ten behoeve van de woningbouw opgave, die Haren in het kader van de regionale afspraken over woningbouw tien jaar geleden kreeg opgelegd, een ontwikkelingsplan opgesteld. Dit plan nam de landschappelijk onderlegger als basis. De sterke kamerstructuur, die gevormd was door de opgaande groenstructuren, van houtwallen, singels en lanen, moest behouden en versterkt worden (het lood). Binnen de kamers konden eigen invullingen plaats hebben (het glas). Hiermee is een stevig casco vastgelegd dat veranderingen van het programma in de tijd kan opnemen. Nu voor de onderhavige locatie geen woningbouw is voorzien hoeft dat dan ook geen probleem te geven. De basis ideeën uit het ontwikkelingsrapport kunnen nog steeds als uitgangspunt dienen, mits het het lood betreft. Voor het glas moet een interpretatie van het plan worden gemaakt om tot nieuwe en passende uitgangspunten te komen. Hieronder worden de belangrijkste elementen m.b.t. de locatie uit het DHE opgesomd.

KERKLAAN

- Jaren 60 variant 'Harens bouwen': grote instituten staan in parkachtige omgeving.
- Afwisselende sfeer.
- Instituten, woningen en appartementen.
- Over grote delen van de Kerklaan geen bebouwing georiënteerd aan de weg.
- Veel 'achterzijden' van instituten zichtbaar.
- Typisch voor dit deel van Haren is het instituutgebouw. Ook dit type gebouw op deze schaal is als 'typisch Harens' te kwalificeren.
- Waar de nieuw te ontwikkelen bebouwing grenst aan instituten kan op de situatie worden gereageerd door wederom een kloeke massa toe te voegen.

DEELGEBIED 4

- Door lood omgeven woongebied.
- Vanuit de gedachte om van de Kerklaan een beboste laan met institutionele bebouwing te maken wordt voorgesteld de korrelgrootte van de instituten door te zetten.
- Het karakter wordt bepaald door het aanwezige lood, de Bolhuissteeg aan de noordzijde en de strook van de drinkwatervoorziening halverwege.

GROENSTRUCTUURPLAN HAREN-NOORD 2008

Als uitwerking van het ontwikkelingsplan is in 2008 een groenstructuurplan opgesteld. Dit plan doet uitspraak over de te handhaven, te versterken, nieuw aan te leggen of te verwijderen groenstructuren. Vanuit een overkoepelende visie op de ecologische, ruimtelijke en recreatieve betekenis van het groen in het gebied. Hieronder volgen de belangrijkste aanknopings- en uitgangspunten met betrekking tot de locatie voor het Zernike College.

LANDSCHAPSELEMENTEN

5. Laan

nieuw element, doortrekken dubbele rij eiken naar het zuiden uitgangspunt voor stedenbouwkundigplan DHE

6. Houtwal

bestaand element handhaven
beheer en onderhoud

7. Houtwal

bestaand element handhaven
beheer en onderhoud

8. Bosje

verwijderen
uitgangspunt voor stedenbouwkundigplan DHE

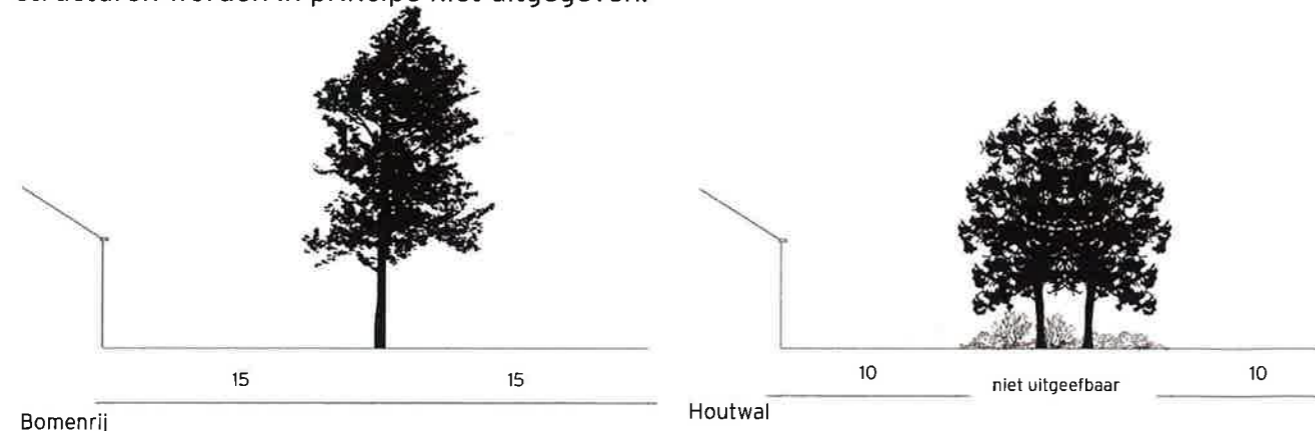
9. Houtwal met sloten

bestaand element handhaven
beheer en onderhoud

UITGANGSPUNTEN AFSTAND TOT BEBOUWING EN UITGEEFBAAR

Bij bomenrijen wordt het uitgangspunt gehanteerd dat de bebouwing op 15 meter afstand van de stam mag staan. Dit is gebaseerd op een kroondiameter van maximaal 20 meter. De helft daarvan is 10 meter en dan wordt daar 5 meter extra bij genomen om voldoende groeimogelijkheden te waarborgen. Bij houtwallen en elementen met een mantel ontwikkeling wordt een afstand vanaf de rand van de mantel van 10 meter genomen. Deze bredere structuren worden in principe niet uitgegeven.

GEMEENTELIJK VERKEERS- EN VERVOERSPLAN (CONCEPT ZOMER 2012)

In het concept gemeentelijk verkeers- en vervoersplan worden op verschillende plekken enkele uitgangspunten en aandachtspunten benoemd die van belang zijn voor de ontwikkeling van de locatie voor het Zernike aan de Kerklaan. Deze worden hieronder geciteerd.

“De ontwikkeling van de woningbouw in Haren Noord vraagt in combinatie met de andere ontwikkelingen in Haren om het nadenken over *een eventuele toevoeging aan de oost-west structuren ten noorden van de Molenweg*. Met name de verwachte toekomstige verkeersintensiteit op de Molenweg, maar ook de effecten voor de Dilgtweg en Esserweg voeden deze vraag.”

“Op dit moment wordt gewerkt aan de realisatie van woningen in deelgebied 3. Ook de ontwikkeling van de deelgebieden 5 en 6 is in een vergevorderd stadium. Het realiseren van een verbinding van de Oosterweg naar de Kerklaan en verder naar de Rijksstraatweg is op dit moment nog niet nodig. Bij de verdere ontwikkeling van Haren Noord en bij de ontwikkeling van het Raadhuisplein - Haderaplein wordt wel *aanbevolen deze verbinding te realiseren....*”

“De woningbouwontwikkeling in Haren Noord en de ontwikkeling op het Raadhuisplein - Haderaplein zorgt er voor dat de verkeersdruk op de Molenweg toeneemt. Voor een robuuste verkeersstructuur is een *toevoeging van een oost-west verbinding ten noorden van de Molenweg wenselijk*. Een oost-west verbinding tussen de Oosterweg en Rijksstraatweg zal zorgen voor een ontlasting van de Molenweg, Kerklaan en Oosterweg, zodanig dat de toekomstige verkeersintensiteit op deze wegen beperkt zal stijgen ten opzichte van de huidige situatie.”

“Fietsroute Plus Groningen - Haren - Zuidlaren

Een Fietsroute Plus is een hoogwaardige fietsverbinding waarbij de fietser extra kwaliteit wordt geboden op de aspecten comfort, ruimte en doorstroming. Door de aanleg van deze fietsroutes moet het fietsen prettiger, veiliger en toegankelijker worden. In de Beleidsnota fiets van de provincie Groningen zijn verschillende trajecten benoemd als potentiële Fietsroute Plus. Eén traject is de verbinding tussen Groningen en Zuidlaren. In Groningen geeft deze route aansluiting op de Helperzoom en de verbinding loopt door tot in Zuidlaren. Twee van de vier mogelijke tracés lopen via de Kerklaan.

Tracé 2 volgt de hoofdroute van de Groningerstraat, Zuidlaarderweg en de Rijksstraatweg en gaat in Haren verder over de Nieuwlandsweg en Kerklaan. Deze route sluit direct aan op de Helperzoom.

Tracé 3 volgt ook de Groningerstraat, Zuidlaarderweg en de Rijksstraatweg, maar gaat na Glimmen via de Viaductweg en de Onnerweg naar de Kerklaan. In Groningen sluit dit tracé ook direct aan op de Helperzoom.

Tracé 4 volgt na Midlaren de Noordlaarderweg richting Noordlaren en Onnen. Via Lageweg, Zuidland en Felland sluit dit tracé aan op de Onnerweg en Kerklaan in Haren.

Om tot een weloverwogen tracékeuze te komen, worden de verschillende tracés beoordeeld op de samenhang, de directheid, de aantrekkelijkheid, de veiligheid en het comfort van de route.

“De noord-zuidas Groningen (Helperzoom) - Kerklaan - Glimmen (Rijksstraatweg) zal voor fietsers een nog belangrijker as gaan worden dan in de huidige situatie. Voor het verbeteren van de huidige situatie en voor het faciliteren van de nieuwe fietsstromen is het gewenst mogelijke maatregelen in de fietsstructuur te onderzoeken. Het gaat hierbij concreet om een verbinding noordelijk van de Potgieterlaan tussen Vondellaan en de Rijksstraatweg.

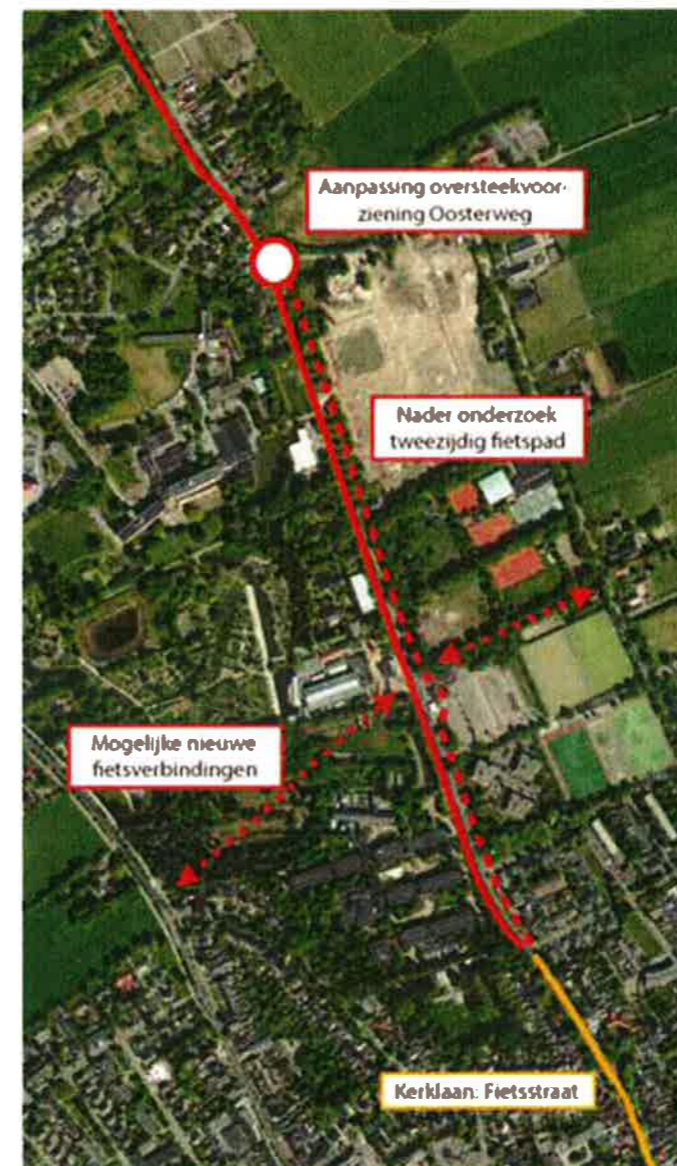
Daarnaast wordt door de gemeente in het kader van de woningbouwontwikkeling in Haren Noord gekeken naar het aanleggen van een fietsverbinding tussen Oosterweg en Kerklaan, globaal tussen de Grootslaan en de Hortus Haren. Deze kortsluitende fietsverbinding zou een verbetering van de bereikbaarheid van de scholen in Haren Noord betekenen en een wenselijke aanvulling in de fietsstructuur, aangezien het zorgt voor een verbinding tussen de fietsroutes Kerklaan en Oosterweg.”

“Door de ontwikkelingen van woningbouw en scholen in Haren Noord neemt de functie van de Kerklaan als hoofd fietsroute verder toe. Hoewel de Kerkstraat als erftoegangsweg is aangeduid wordt voorgesteld het fietspad te handhaven en op te waarden. Het gedeelte tussen de Prof. Dr. J.C. Schoutelaan en de Kromme Elleboog kan in aansluiting op de fietsstraat Kromme Elleboog - Jachtlaan - Nieuwlandsweg worden heringericht. De kruising met de Prof. Dr. J.C. Schoutelaan, met daarop de fietsoversteek naar het fietspad, kan daarbij worden geaccentueerd waarbij ook snelheidsremming wordt gerealiseerd.

In de huidige situatie ligt het fietspad langs de Kerklaan eenzijdig. Voor de verkeersveiligheid en de aantrekkelijkheid van het fietspad is van belang dat het fietspad door zo weinig mogelijk uitritten en zijwegen wordt gekruist. Vanuit die optiek dient de eenzijdig ligging langs de kerklaan tussen de Oosterweg en de Esserweg te worden gehandhaafd. De kruising met de Oosterweg is een oversteeklocatie voor fietsers die belangrijker gaat worden. Als onderdeel van de ontwikkeling van deelgebieden 5 en 6 wordt de aanleg van een fietspad tussen de Oosterweg en Kerklaan onderzocht. Daar waar dit fietspad aan sluit op de Kerklaan ontstaat een oversteeklocatie.

Voor de kruisingen met de Prof. Dr. J.C. Schoutelaan, Oosterweg en dit mogelijk toekomstige fietspad wordt voorgesteld de kruispunten te accentueren en tevens ter plaatse snelheidsremming te realiseren. Deze kruispunten kunnen overeenkomstig de kruising met de Dilgtweg en de oversteek ten noorden van de Hortus worden vormgegeven. De volgende afbeeldingen op de volgende pagina laten genoemde voorbeelden zien.”

Voor de ontwikkeling van de locatie betekent dit dat er rekening gehouden moet worden met een reservering van ruimte voor een mogelijke toekomstige verbinding tussen de Oosterweg en de Kerklaan ten noorden van huidige bronnenstrook. En dat de locatie langs de Fietsroute Plus komt te liggen.

Bron 'concept verkeerstructuurvisie Gemeente Haren (bron Grontmij 2012)'

GELUID EN EXTERNE VEILIGHEID

HORTUS

De huidige Hortus kan worden gelijkgesteld met een tuincentrum. Deze wordt gerekend tot de bedrijfsmilieucategorie II met een afstand tot gevoelige objecten, zoals de school, van 30 meter.

BENZINESTATION

Midden op het terrein is een benzinstation gelegen met een autowasstraat en een LPG-vulpunt. Rond de pompen van het tankstation ligt een cirkel van 50 meter (bij minder dan 1000m³ LPG). Dit is een VNG richtnorm voor de aan te houden afstand tot gevoelige objecten, zoals de school.

BEDRIJFSWONING BENZINESTATION

Ten noorden van het benzinstation is een bedrijfswoning gelegen. Conform de VNG norm is de aan te houden afstand tot de school 30 meter. Het Stedenbouwkundig Plan zal daar rekening mee moeten houden.

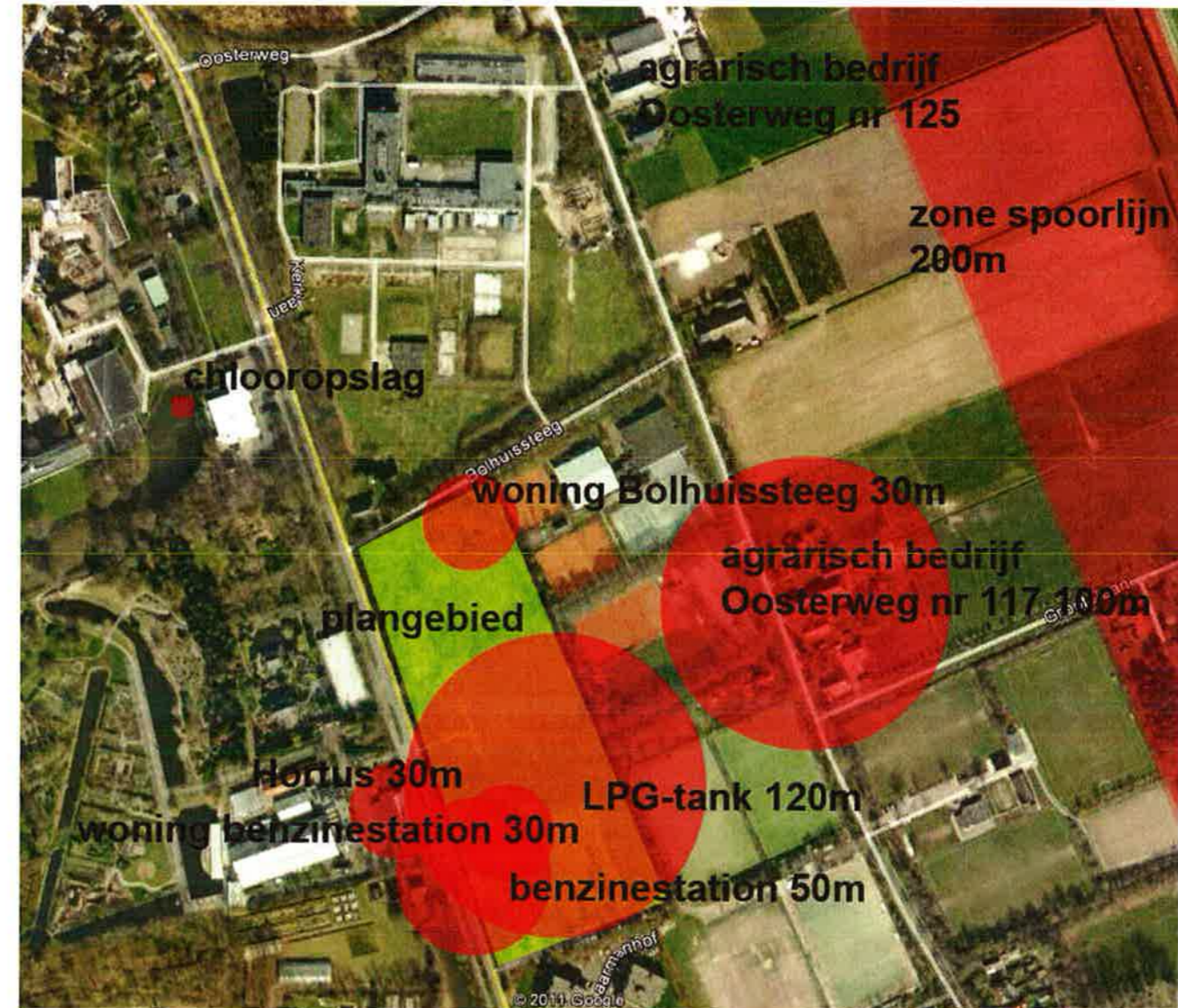
LPG TANK

Midden in het plangebied is een benzinestation met LPG vulpunt gelegen en er is een bovengronds reservoir. Binnen een afstand van 120 m vanaf het reservoir mag niet worden gebouwd. Dit maakt de mogelijkheden voor het realiseren van een school erg beperkt.

> Er wordt van uitgegaan dat de bovengrondse tank ondergronds gebracht wordt. Door het ondergronds brengen van de tank wordt de veiligheidscirkel (plaatsgebonden risicocontour 10-6) teruggebracht tot 25 meter vanaf de bron.

WONING

Aan de Bolhuissteeg ligt in de noordoostelijke hoek van het plangebied een woning. Conform de VNG norm is de aan te houden afstand tot de school 30 meter. Het Stedenbouwkundig Plan zal daar rekening mee moeten houden.

Plangebied met de verschillende benoemde zoneringen

INVENTARISATIE BOMEN

Ten behoeve van een zorgvuldige omgang met het groen is een inmeting gemaakt van alle aanwezige grote bomen. De linkse kaart geeft een overzicht van alle bomen die zijn ingemeten en geïnterpreteerd. De rechtse kaart laat de selectie zien van eik, els, beuk en esdoorn.

■ PROCES

De locatie wordt op dit moment door veel buurtbewoners gebruikt voor hun dagelijkse ommetje. Daarnaast is de locatie omgeven door belangrijke groene dragers. Redenen genoeg voor de gemeente om tijdens het proces zowel direct omwonenden als vertegenwoordigers vanuit natuur en landschap bij de planvorming te betrekken.

KLANKBORDGROEP

Het proces is gestart met een bewonersavond waarop genodigden op de hoogte werden gebracht van het voornemen om het Zernike aan de Kerklaan te vestigen en een eerste ruimtelijke en beleidsmatige verkenning van de locatie werd gegeven. Aan het eind van de bijeenkomst werden de geïnteresseerden gevraagd zitting te nemen in een klankbordgroep. Met deze klankbordgroep is in drie bijeenkomsten het stedenbouwkundig plan vormgegeven.

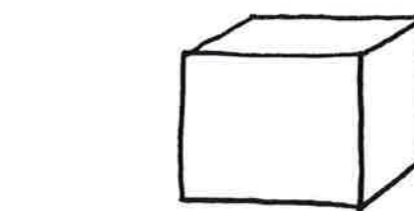
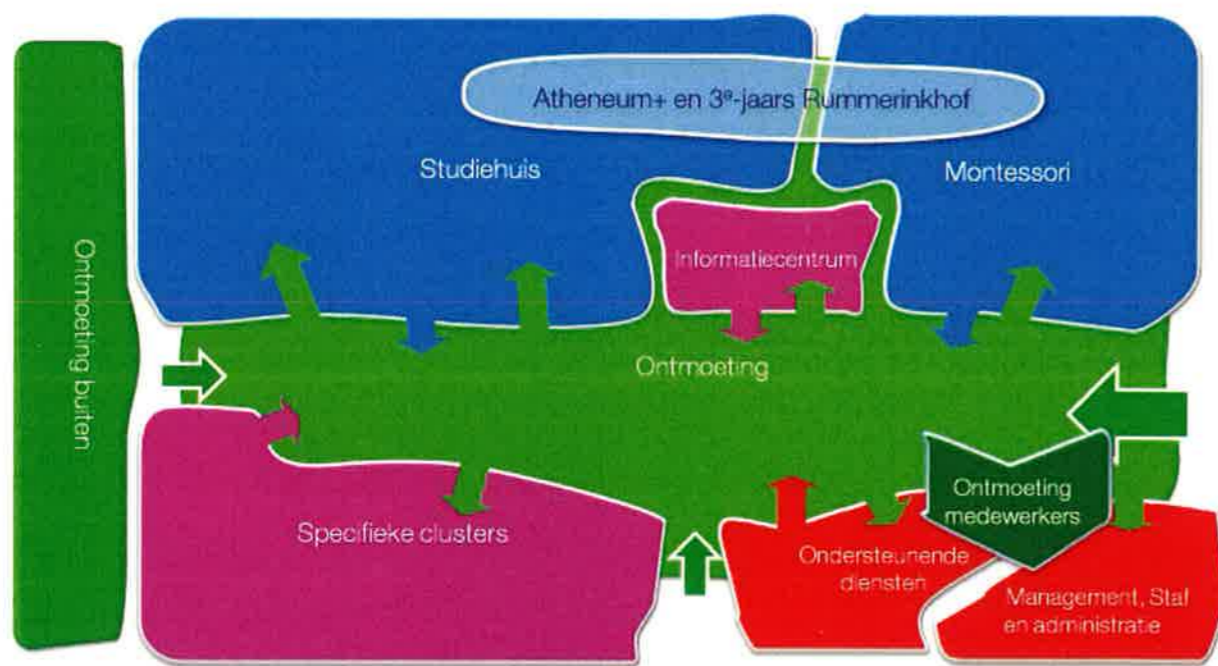
HET ONTWERP

Aan de hand van een verkenning van de opgave, de randvoorwaarden vanuit het DHE en het groenstructuurplan en het helder maken van het programma en de strikte voorwaarden die aan het gebouw worden gesteld door de gebruiker (het Zernike College) is de klankbordgroep inzichtelijk gemaakt binnen welke marges het plan ontwikkeld kon worden.

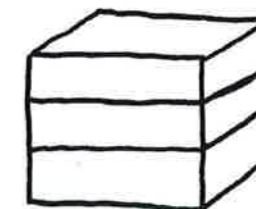
Als middel is hierbij een werkmaquette gebruikt. Verschillende modellen konden zo, samen met de klankbordgroep, verkend worden op hun ruimtelijke consequenties voor de omgeving.

In twee sessies is gekomen tot de hoofdopzet van dit stedenbouwkundig plan. In de tussentijd is deze opzet ook met een vertegenwoordiging van de gebruikers doorgesproken.

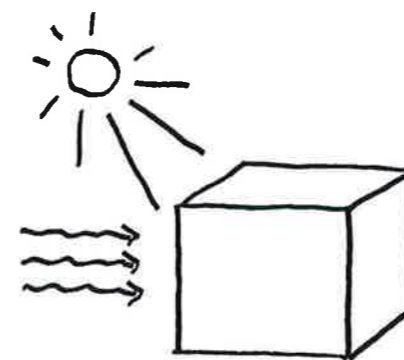
In een laatste bijeenkomst is gesproken over de eisen die aan de architectuur en de materialisering van het gebouw moeten worden gesteld.

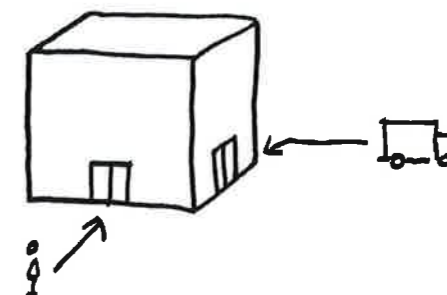
Compacte gebouwvorm

Max. 3 lagen met voldoende hoogte

Lucht, licht, ruimte en akoestiek

Hoofdingang en aparte ingang bevoorrading

Het schema voor de organisatie van de school uit het programma van eisen 'Eigenwijs onderwijs, de school als ontdekkingsreis, november 2011'

De belangrijkste uitgangspunten in beeld

PROGRAMMA VAN EISEN

Ten behoeve van de bouw van de school is een uitgebreid programma van eisen opgesteld door draaijer + partners. Hierin komen alle zaken aan de orde die relevant zijn voor de bouw van de nieuwe school. Veel zaken gaan over het onderwijs en de gebouwindeling en inrichting. Slechts enkele zaken zijn van belang voor de stedenbouwkundige setting. Deze zaken zijn hieronder kort en bondig samengevat.

PROGRAMMA VAN EISEN ZERNIKE COLLEGE

RUIMTELIJKE, FUNCTIONELE EN KWALITATIEVE UITGANGSPUNTEN

- Efficiënte en compacte gebouwvorm
- Flexibel gebouw, ruimte voor toekomstige onderwijsvormen
- Maximaal 3 bouwlagen hoog
- Voldoende hoogte per bouwlaag
- Lucht, licht, ruimte en akoestiek zijn belangrijk bij situering van het gebouw
- Vanuit één hoofdingang zijn meerdere domeinen te bereiken
- Ruime entree met zicht naar binnen
- Goede formele veiligheid
- Harmonie tussen gebouw en omgeving
- Installaties weggewerkt in het gebouw
- Buitenruimte op de verdieping; balkons, dakterrassen en daktuinen.

KERNGETALLEN

- 1440 leerlingen, 155 medewerkers
- 7400m² BVO
- Gymzaal 500 m² BVO (dubbele verdiepingshoogte)
- Bebouwingsvlak 4000m² BVO
- Daarnaast terreinoppervlak 7500m² incl plein, stallingen
- Begane grond 4m, verdiepingen 3,5m

Laag	Aantal
1	3000m ² BVO
2	3000m ² BVO
3	2500m ² BVO

SFEER EN BEELDVERWACHTING OMGEVING

- Functionaliteit schoolgebouw is belangrijker dan vorm en architectuur
- Harmonie gebouw en omgeving
- Groen ervaren in en om school
- Buiten verbinden met binnen

LOCATIE EN OMGEVING

- Gescheiden toegangsroutes langzaam verkeer, gemotoriseerd verkeer en zwaar verkeer
- Voldoende parkeren auto's, scooters en fietsen
- Gescheiden stalling voor medewerkers
- Toezicht stalling vanuit meldkamer
- Goede toegankelijkheid omgeving
- Gelegenheid om te zitten en loungen
- Terreininrichting; prullebakken, vlaggenmasten
- Ruimte voor sport en spel
- Terrein geschikt voor het organiseren van buitenactiviteiten
- Goede verlichting ontsluiting en rond gebouw

DUURZAAMHEID

- Duurzame onderhoudsarme materialen
- Beperken energievraag
- Multifunctioneel gebruik van ruimte, flexibiliteit
- Toekomstwaarde van het gebouw
- Waar mogelijk gebruik maken van de omgeving
- Positie ten opzichte van de zon

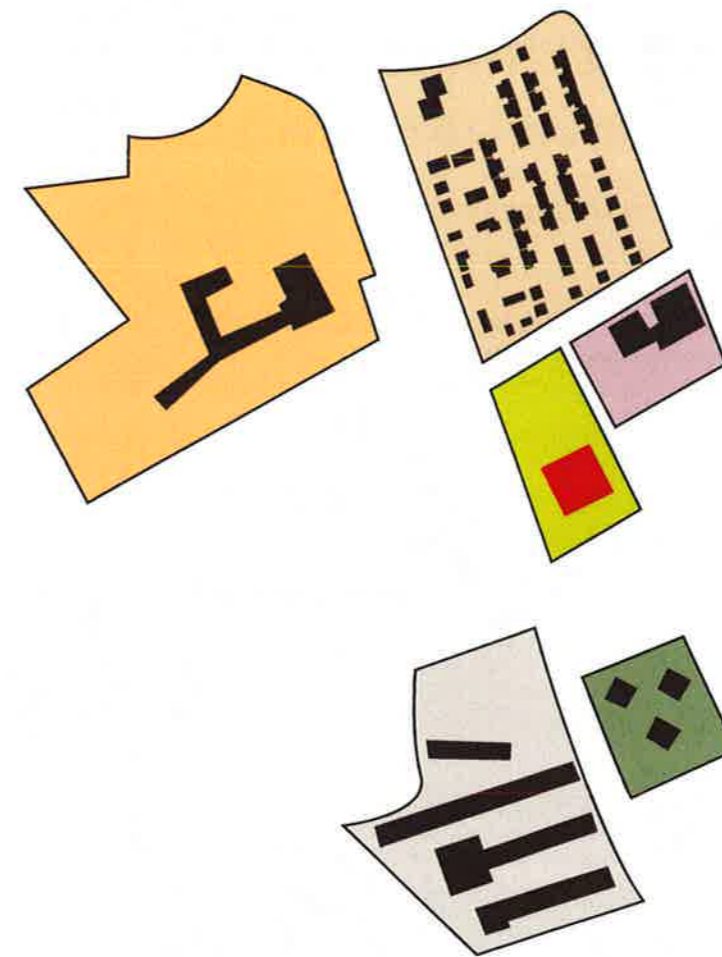
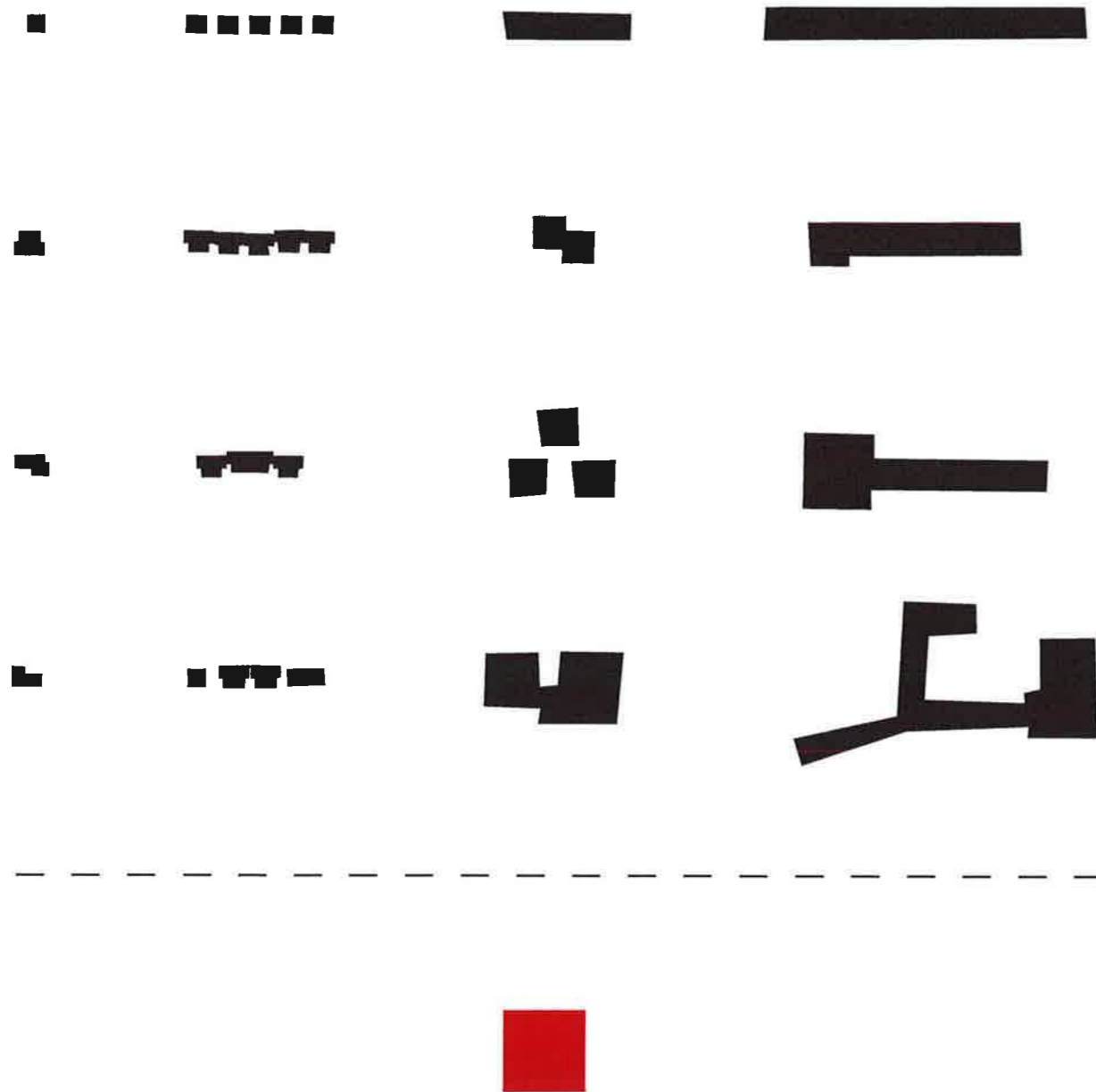
SCHEMA RUIMTEGEBRUIK

Parkeer- en stallingsvoorziening incl paden.

Autoparkeren is voorzien op het bestaande parkeerterrein nabij de sportclubs.

Voertuig	Aantal	Opp per voertuig	Totaal ruimtegebruik
Auto's	60	20 m ²	1200 m ²
Scooters	60	3 m ²	180 m ²
Fietsen	1100	1,5 m ²	1650 m ²

PROGRAMMA OP DE LOCATIE

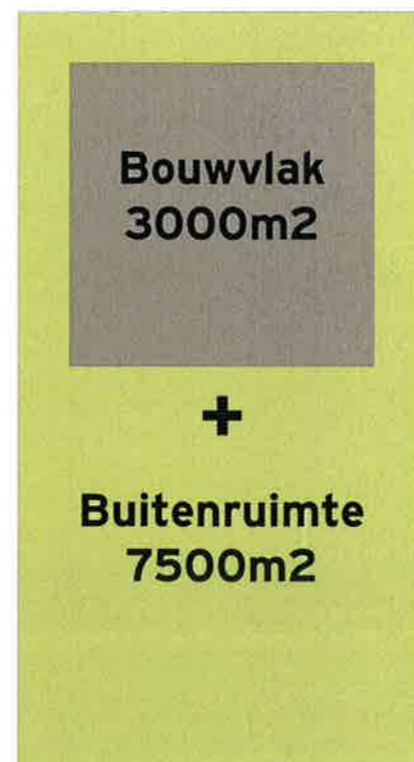
Weergegeven is een schema van het spectrum van maat, schaal en vorm dat langs de Kercklaan te vinden is. Op de x-as de eenheid grootte, op de y-as complexiteit van de vorm. Het bouwblok van het Zernike College (rood) past naadloos in de matrix.

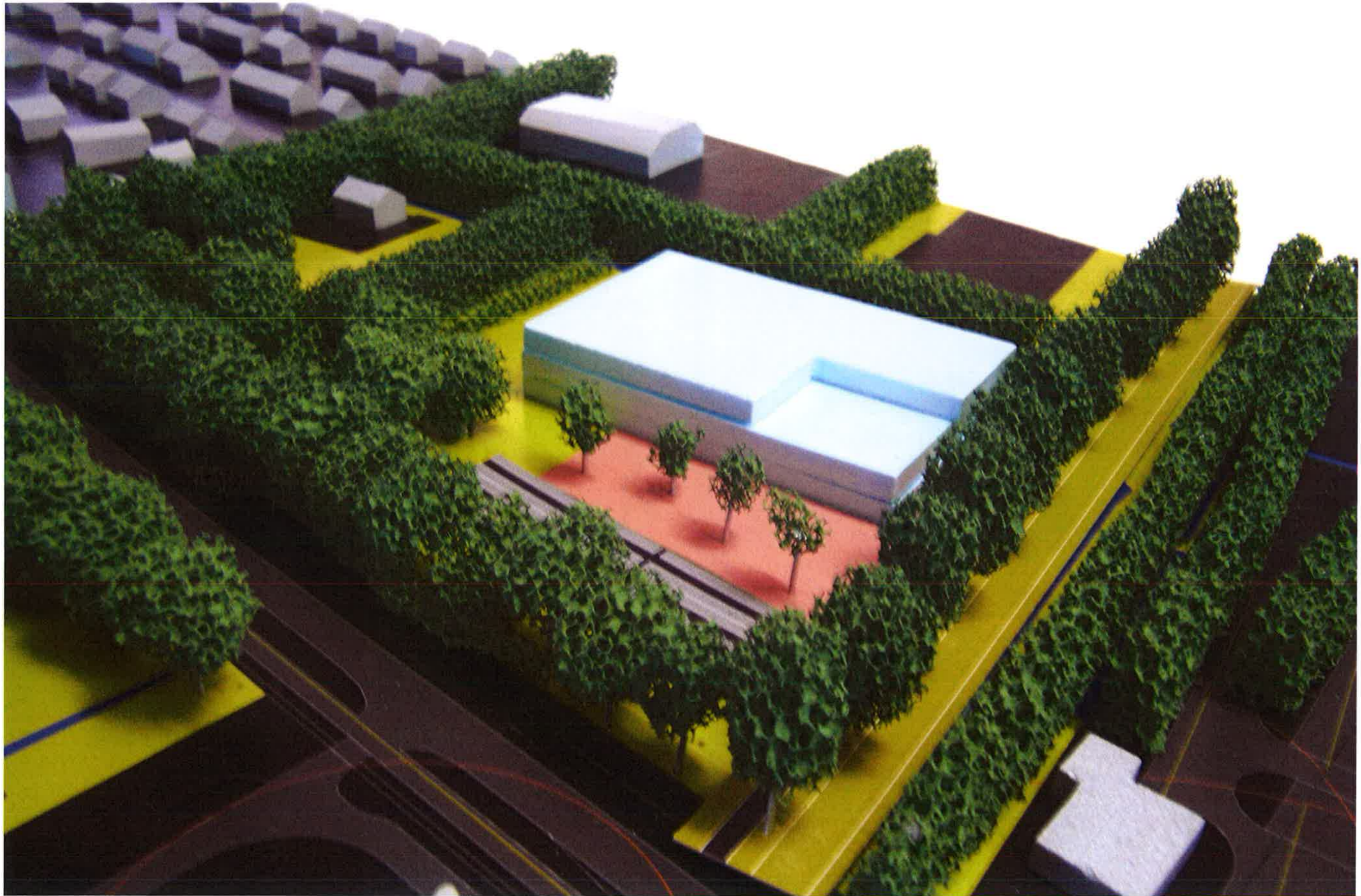
In het gebied zijn ruimtelijke kamers te onderscheiden (zie ook het integraal ontwikkelingsplan Dilgt Hemmen Essen) Deze zogenaamde 'glas in lood' structuur biedt plek aan bebouwing met een zeer gevarieerde korrelgrootte. Het nieuwe gebouw (rood vierkant) past hier prima tussen.

In de onderstaande tekening is het programma op dezelfde schaal getekend als de locatie-tekening rechts. Op de tekening rechts zijn de verschillende randvoorwaarden zoals die uit het beleid naar voren zijn gekomen ingetekend.

Dit betreft:

- de afstand van de bebouwing tot de bestaande groenstructuren (GSP)
- de reservering voor een dwarsverbinding tussen Oosterweg en Kerklaan op basis van een weg met een vrijliggende dubbelzijdig fietspad aan de noordzijde. (concept GVVP)
- het realiseren van een nieuwe laanstructuur langs de Kerklaan (GSP)

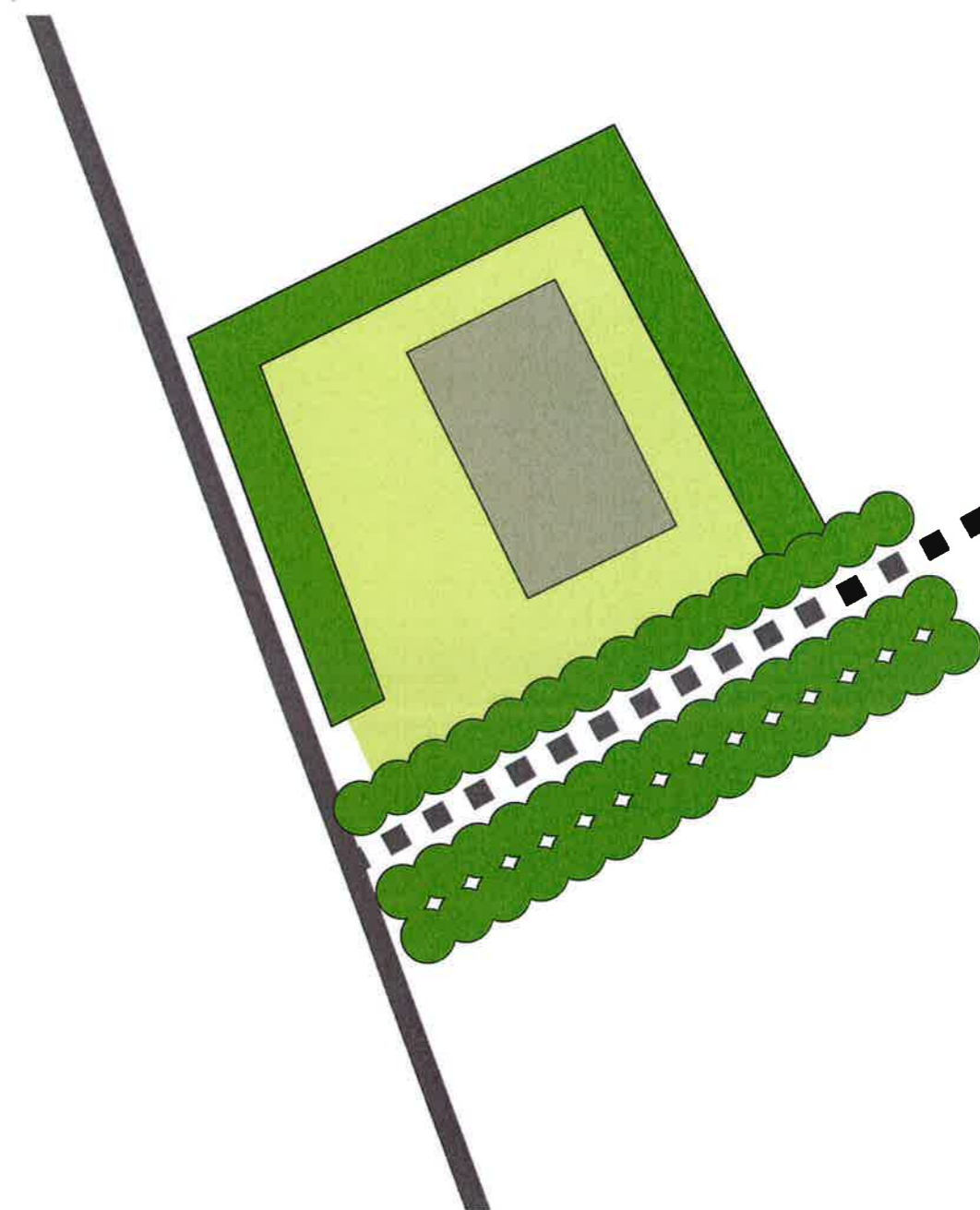
■ STEDENBOUWKUNDIG ONTWERP

Het stedenbouwkundig ontwerp kent een logische opbouw. Vanuit een eenvoudig en eenduidig concept zijn de wensen van de school en die van de buurt verenigd. De school wenst een omsloten ruimte met de mogelijkheid om zich aan de Kerklaan subtiel te presenteren. Vanuit natuur en milieu is het gewenst om zoveel mogelijk van het waardevolle zware hout te behouden en nieuw waardevol groen aan te brengen. Vanuit de omwonenden wordt een wandeling door het gebied gewenst. De directe omwonenden willen de overlast zoveel mogelijk vermijden en wensen een heldere scheiding tussen school en de eigen kavel.

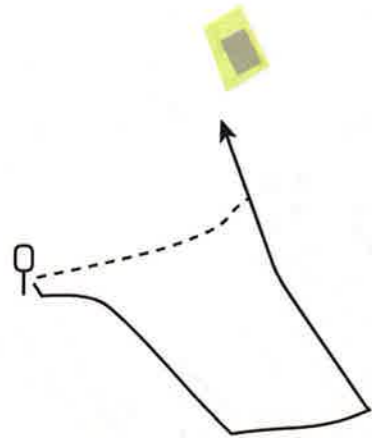
HET CONCEPT

De school krijgt een eigen kamer. De kamer heeft aan drie zijden dichte wanden; bomen met onderbegroeiing. En is aan de zuidzijde open. Aan deze zijde ligt de reservering voor de doorsteek van de Oosterweg naar Kerklaan. In het concept is voorzien dat deze doorsteek voor fietsers tegelijkertijd met de school wordt aangelegd. De school presenteert zich hier aan de openbaarheid.

Op de volgende bladzijde wordt het stedenbouwkundig plan nader toegelicht. In bijlage 1 wordt de totstandkoming, zoals die in de klankbordgroep heeft plaatsgevonden, met foto's van de maquette weergegeven.

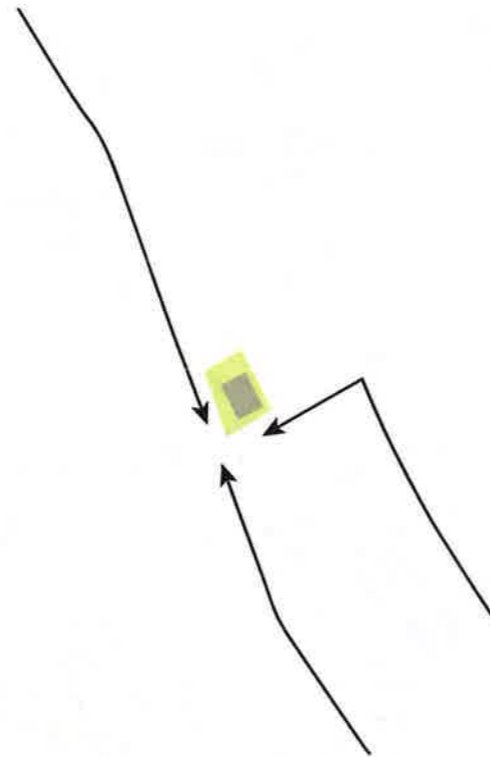

BEREIKBAARHEID

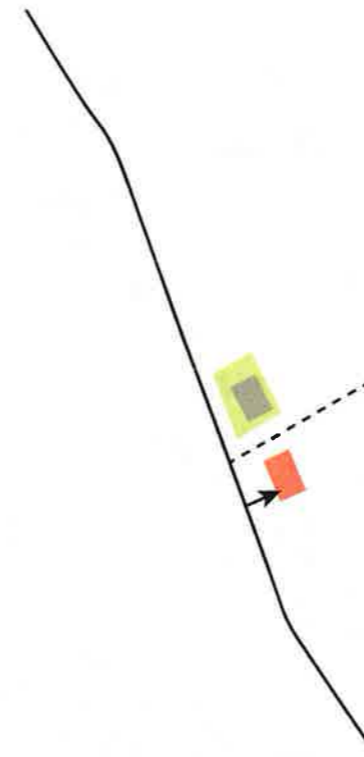
VOETGANGERS

Een aanzienlijk deel van de scholieren zal met de bus komen. De dichtstbijzijnde halte is die aan Rijksstraatweg ter hoogte van Botanicuslaan. Ten behoeve van een goede toegankelijkheid is het wenselijk de oude doorkoppeling naar de Kerklaan via het voormalig Botanisch centrum weer open te stellen. Tevens zal de gemeente in overleg met het OV-bureau gaan onderzoeken of tijdens de spits de bus via de Kerklaan kan rijden.

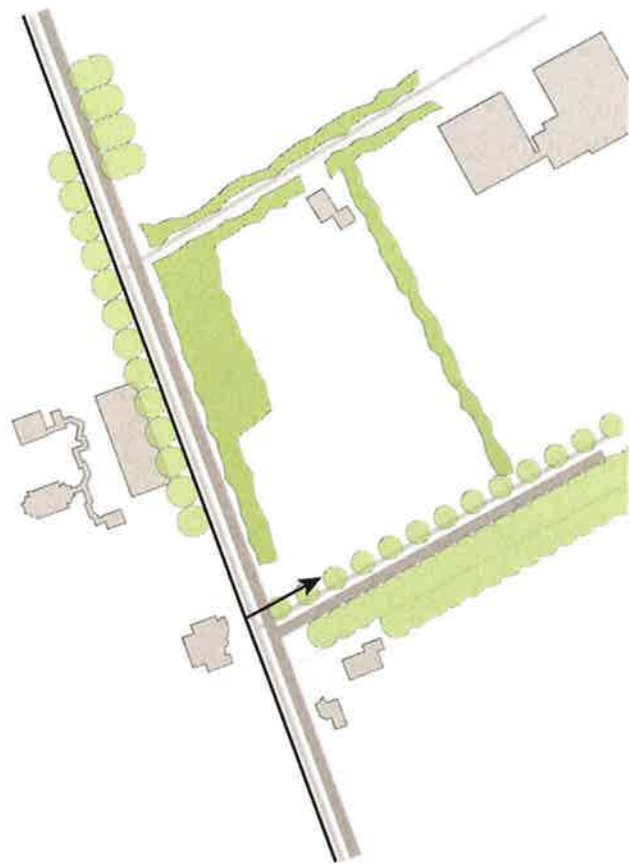
FIETSERS

Scholieren op de fiets komen in ongeveer gelijke delen uit alle windrichtingen. Fietsers komend via de Kerklaan zullen moeten oversteken ter hoogte van de school. Voorkomen moet worden dat fietsers vanuit het zuiden in plaats van via het fietspad over de rijbaan gaan fietsen. Dit levert conflicten met het benzinestation op.

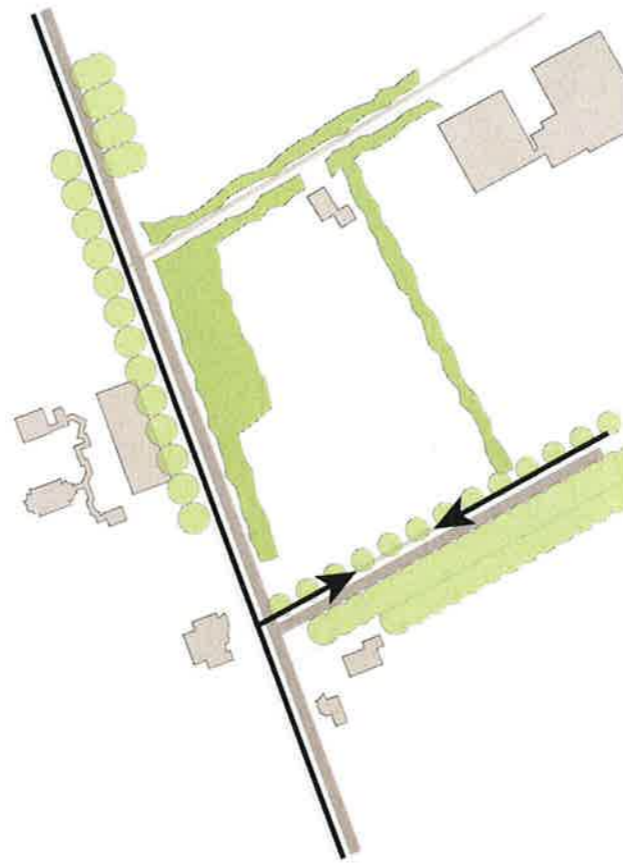
AUTO'S

Slechts weinig scholieren komen met de auto. Het autogebruik beperkt zich voornamelijk tot de docenten. Ten zuiden van de locatie ligt een groot parkeerterrein dat wordt gebruikt door bezoekers van de Hortus en de sportclubs. Dit gebruik vindt plaats op andere tijden dan de school actief is. Dubbelgebruik van de parkeerplaats is daardoor prima mogelijk.

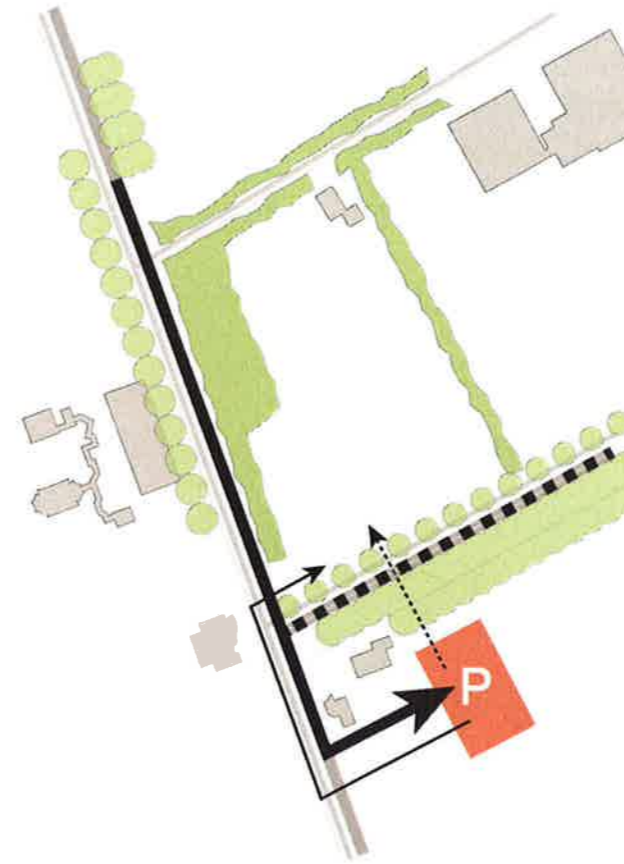
VOETGANGERS

Voor voetgangers zal een veilige oversteek van de Kerklaan moeten worden gemaakt.

FIETSERS

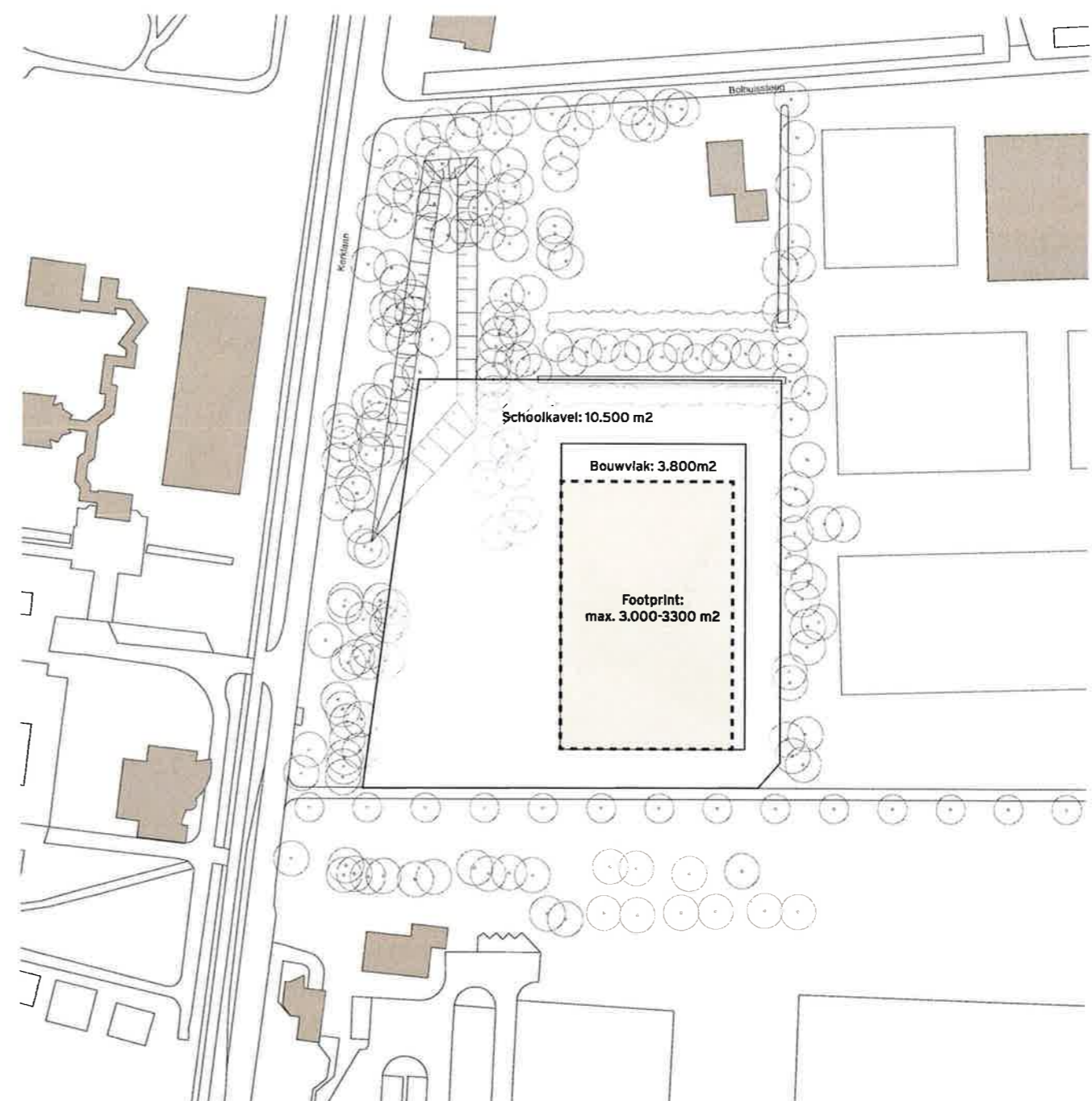
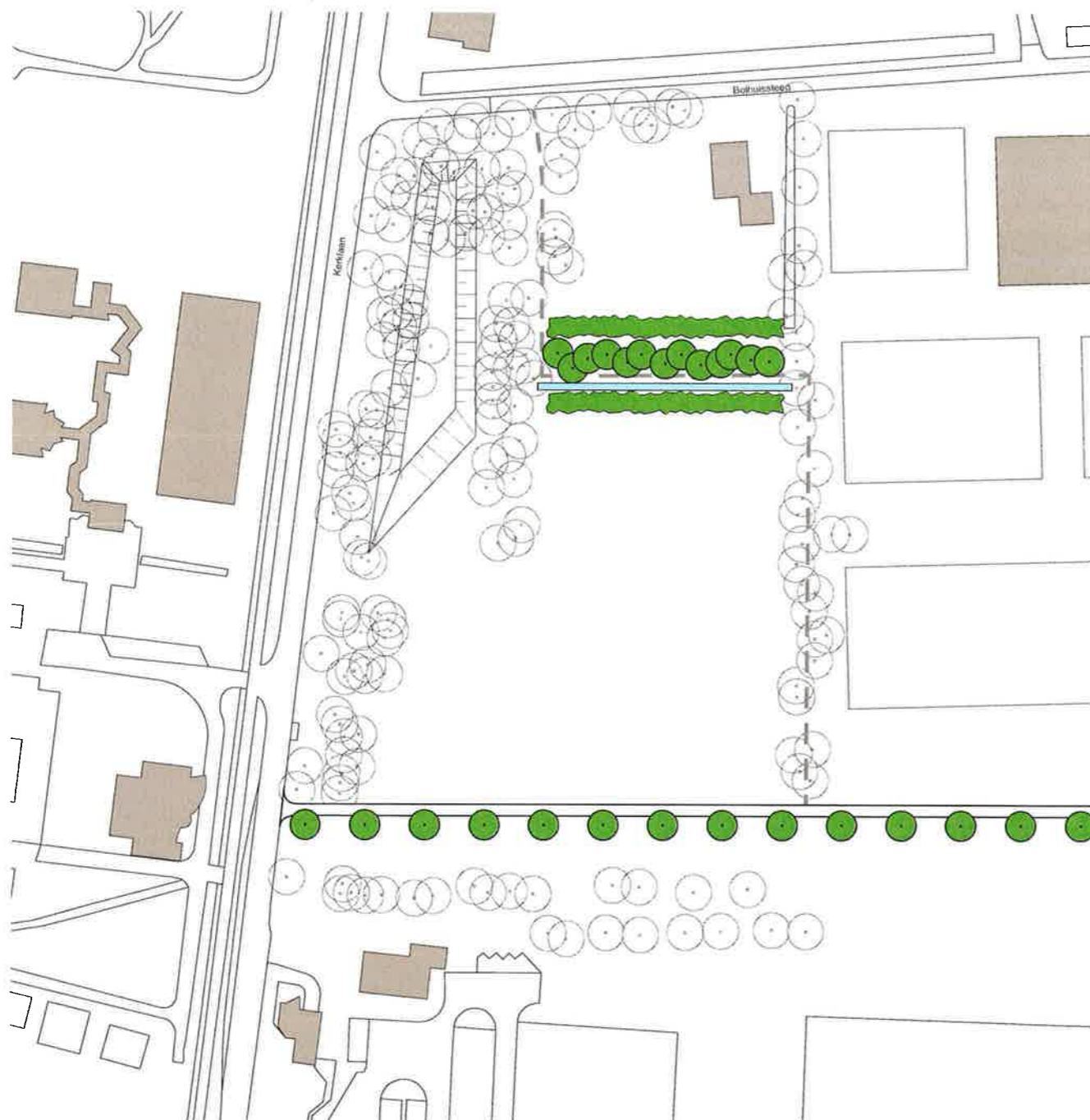
Fietsers zullen het schoolterrein opgaan via het nieuwe vrijliggende fietspad ten noorden van de bronnenstrook. Van groot belang is dan wel een veilige aansluiting van dit fietspad op zowel de Oosterweg als de Kerklaan. Bij de Kerklaan komt deze oversteek samen met de uitrit van de benzinepomp en de toegang van de Hortus. Dit vraagt om een nadere ontwerp uitwerking waarin verkeerskunde en ruimtelijk kwaliteit samengaan.

AUTO'S

Wanneer de auto's op het perceel ten zuiden van de bronnenstrook worden geparkeerd is het van belang een goede voetgangersverbinding te maken. Idealiter loopt deze loodrecht van het parkeren naar de school en kruist de bronnenstrook. Indien dit niet mogelijk is zal een oplossing gevonden dienen te worden waarbij de veiligheid bij de benzinepomp wordt gegarandeerd alsmede de privacy van de bewoners van de dienstwoning achter de pomp.

SPELREGELS

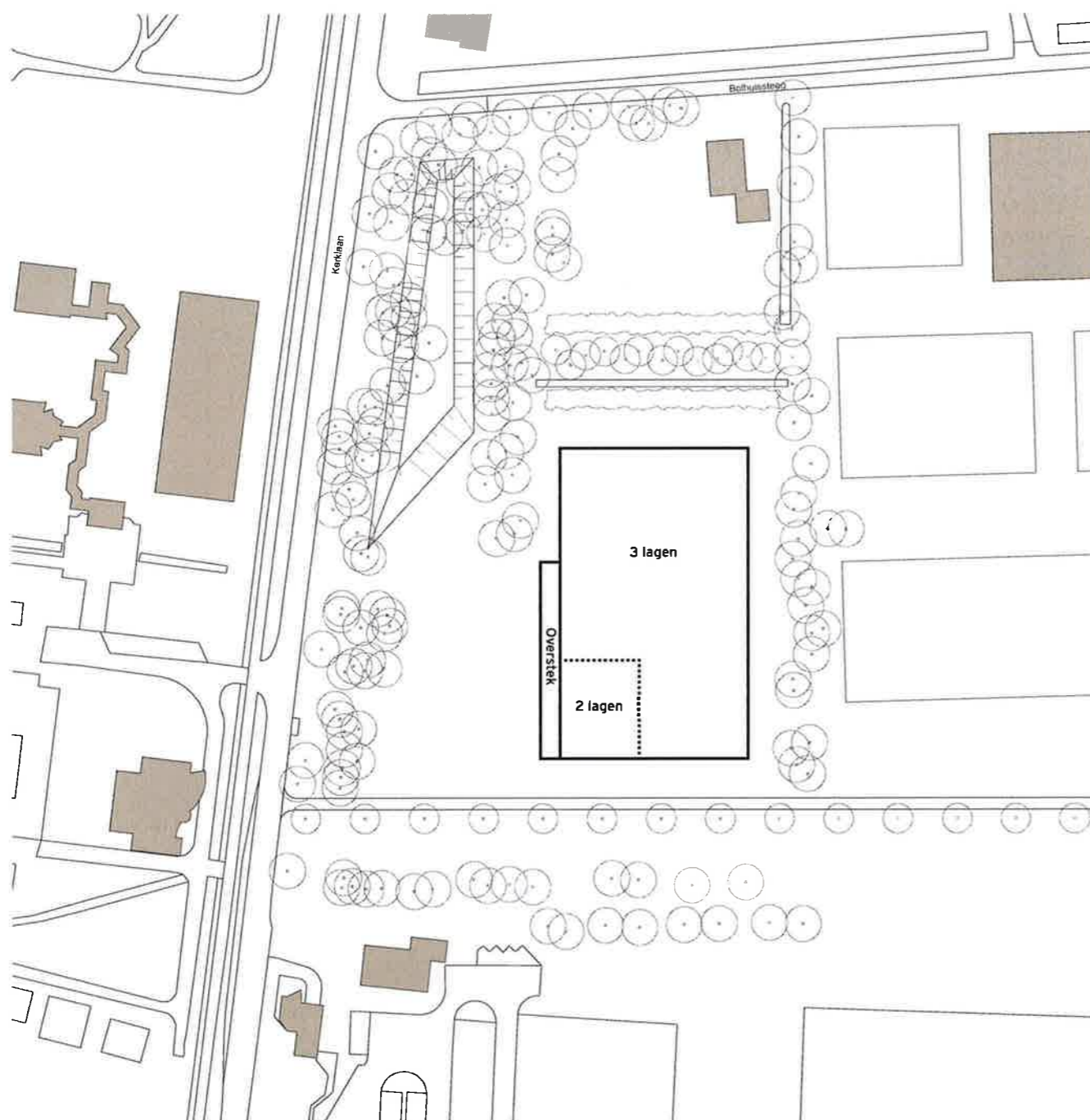
INGREPEN RANDEN

De huidige kamer wordt vergroot door de bestaande houtwal in het midden van de kavel voor een groot deel te verwijderen en een nieuwe houtwal aan te leggen aan de noordzijde. (zie bijlage 2 voor een principe profiel van deze houtwal). De houtwal zal bestaan uit kleinere bomen om schaduwwerking op het perceel van de bewoners aan de Bolhuissteeg tot een minimum te beperken. Aan de zuidzijde wordt laanbeplanting tussen het fietspad en de reserveringsruimte aangelegd. Aan de zijde van de Kerklaan wordt de bestaande halftransparante beplanting gehandhaafd. De voormalige ingang wordt ingeplant.

KAVEL, BOUWVLAK EN FOOTPRINT

De vorm van de kavel is zo gekozen dat er aan de noordzijde zoveel mogelijk groen kan worden gespaard en de woning zo ver mogelijk van de kavel ligt. Binnen de kavel van de school ligt wel een deel van de te handhaven grondwal.

Het bouwvlak is iets groter dan de footprint waardoor er enige mogelijkheid is om het gebouw te modificeren naar de omgeving en het programma.

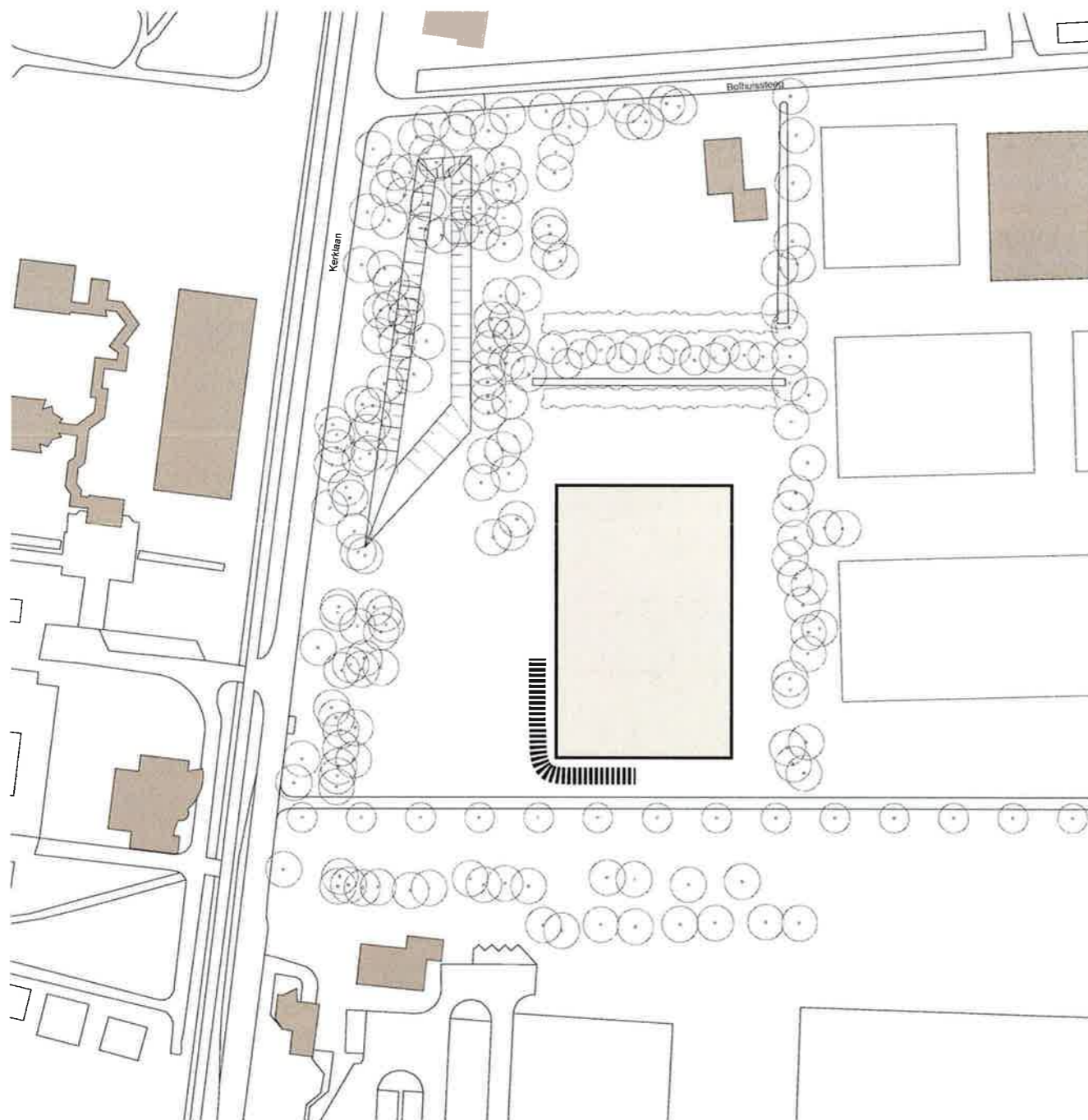
BOUWHOOGTE

Het bouwvolume is maximaal drie lagen (12,5 meter). De derde laag is niet volledig. Dit gegeven wordt gebruikt om aan de voorzijde het gebouw terug te leggen zodat enerzijds het volume zich kan verbijzonderen aan meest zichtbare zijde en anderzijds de mogelijkheid tot een zongericht dakterras ontstaat. Binnen de bouwenvolpe kan elke laag enigzins terugliggen om plasticiteit in de gevel te krijgen.

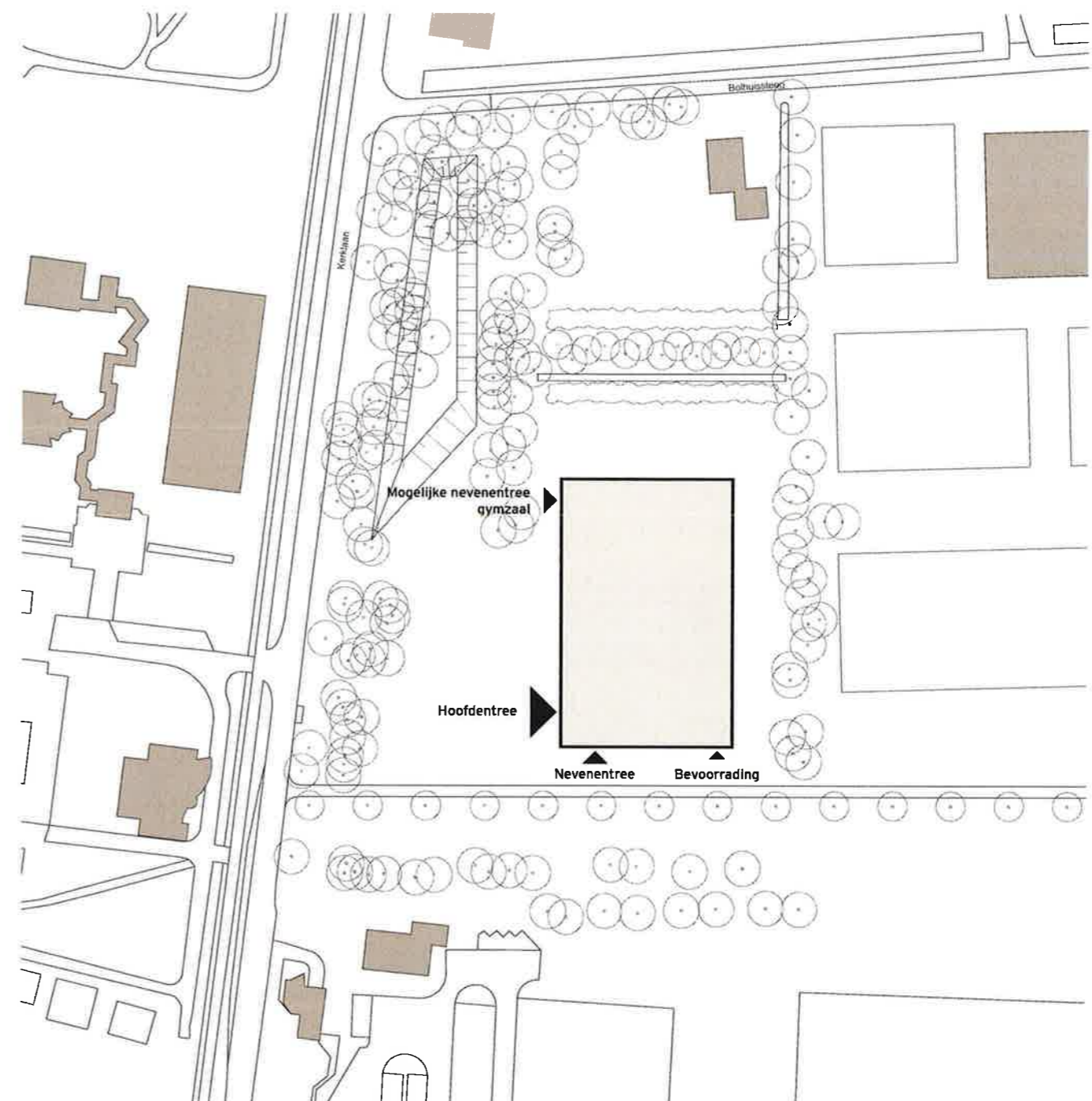
BUITENRUIMTE

De relatie van binnen en buiten is erg belangrijk. Het schoolplein is daarom aan de voorzijde van het gebouw gelegd, zodat daar ook een functionele en visuele relatie met inpandige entreegebied kan worden gemaakt. Het fietsparkeren is direct achter de dichte bosrand langs de Kerklaan gepositioneerd. Het ligt iets verdiept ten opzichte van de omgeving zodat het zowel vanuit de Kerklaan als vanuit het aan te leggen fietspad uit het zicht is. De bestaande bomen in de noordwesthoek dienen te blijven staan. De onderbegroeiing kan worden verwijderd zodat een lig- en wandelweide ontstaat. De overige zijden rondom het gebouw worden groen ingericht.

ORIENTATIE

De hoofdoriëntatie van het gebouw zit aan de zuidwestzijde. Wanneer een gymzaal deel uitmaakt van het programma kan deze aan de achterzijde worden geplaatst, zodat de zuid- en westzijde zoveel mogelijk open gevel hebben.

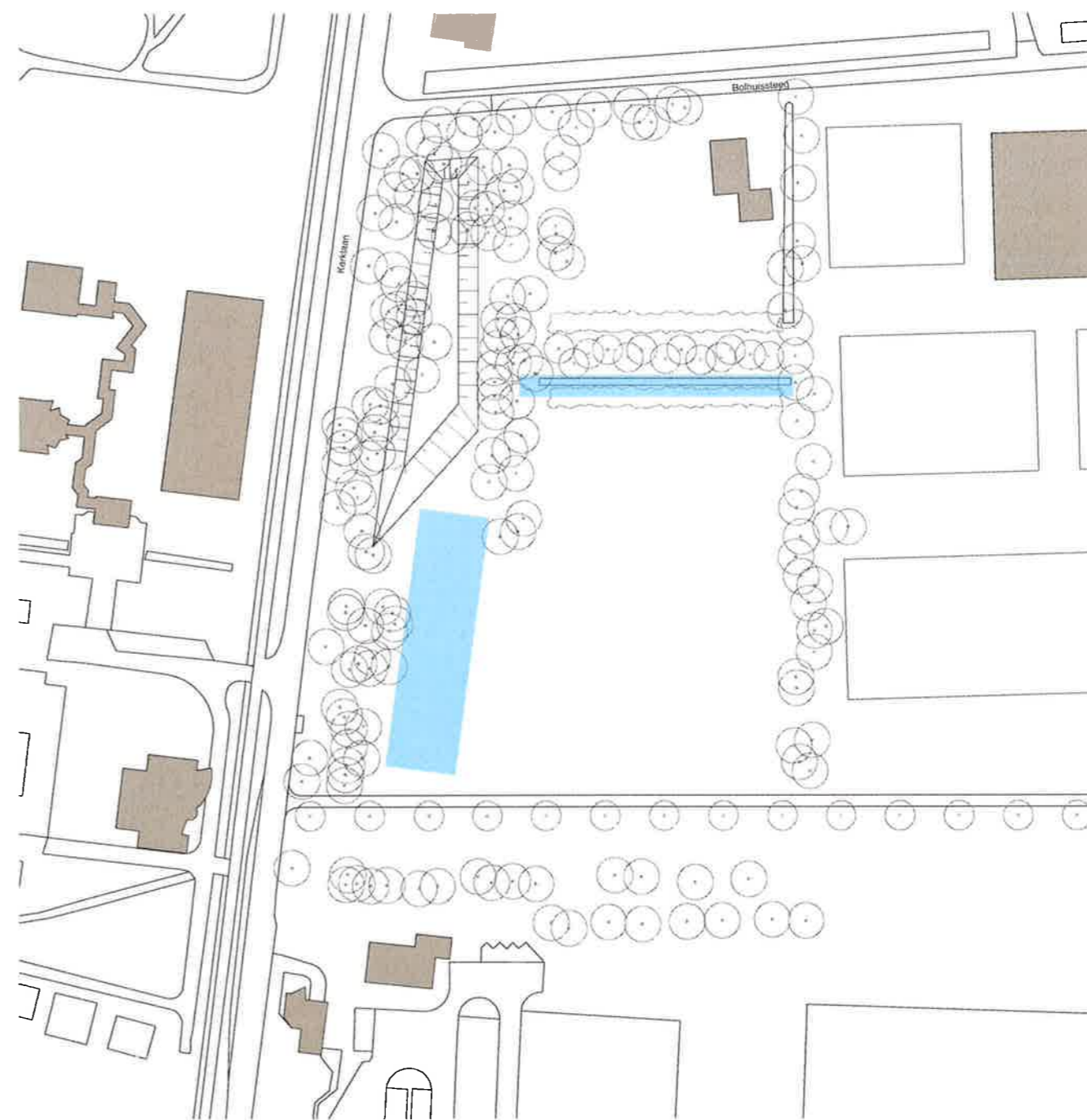
ENTREES

Er is sprake van één duidelijke hoofdentree. Daarnaast is er mogelijkheid tot enkele neventree's. Ten behoeve van de gymzaal zal voor medegebruik een extra entree noodzakelijk zijn. Deze zal zo dicht mogelijk bij de zaal zitten. Naast de entree's voor gebruikers is er nog de entree t.b.v. bevoorrading. Deze wordt zo ver mogelijk gelegd van het schoolplein en het fietsparkeren om conflict situaties met het bevoorravingsverkeer te voorkomen. Het beste is als het bevoorravingsverkeer het fietspad in één richting gebruikt, dan hoeft er niet achteruit gereden te worden. Een klappaaltje op het fietspad kan misbruik door andere auto's voorkomen.

RONDWANDELING

In aansluiting op het reeds bestaande wandelpad in de oostelijke houtwal (langs de tennisvelden) wordt een nieuwe wandeling gemaakt die aansluit op het pad dat naar de Bolhuissteeg loopt. Dit pad loopt ten zuiden van de nieuwe houtwal en wordt met een greppel gescheiden van het schoolterrein.

WATERBERGING

De fietsenstalling wordt voorzien van grasbetonkeien en is daarmee halfdoorlatend. Door onder deze bestrating een infiltratielaag aan te leggen hoeft minder waterbergend vermogen in de omgeving te worden gemaakt. Dit waterbergend vermogen kan worden gevonden in de realisatie van een rel langs de nieuwe houtwal en door gebruik te maken van bestaande watergangen. Voor de resterende hoeveelheid benodigde berging is naar het zich laat aanzien voldoende overmaat in de omgeving. Dit vanwege de extra berging die wordt gemaakt ten behoeve van de woningbouw.

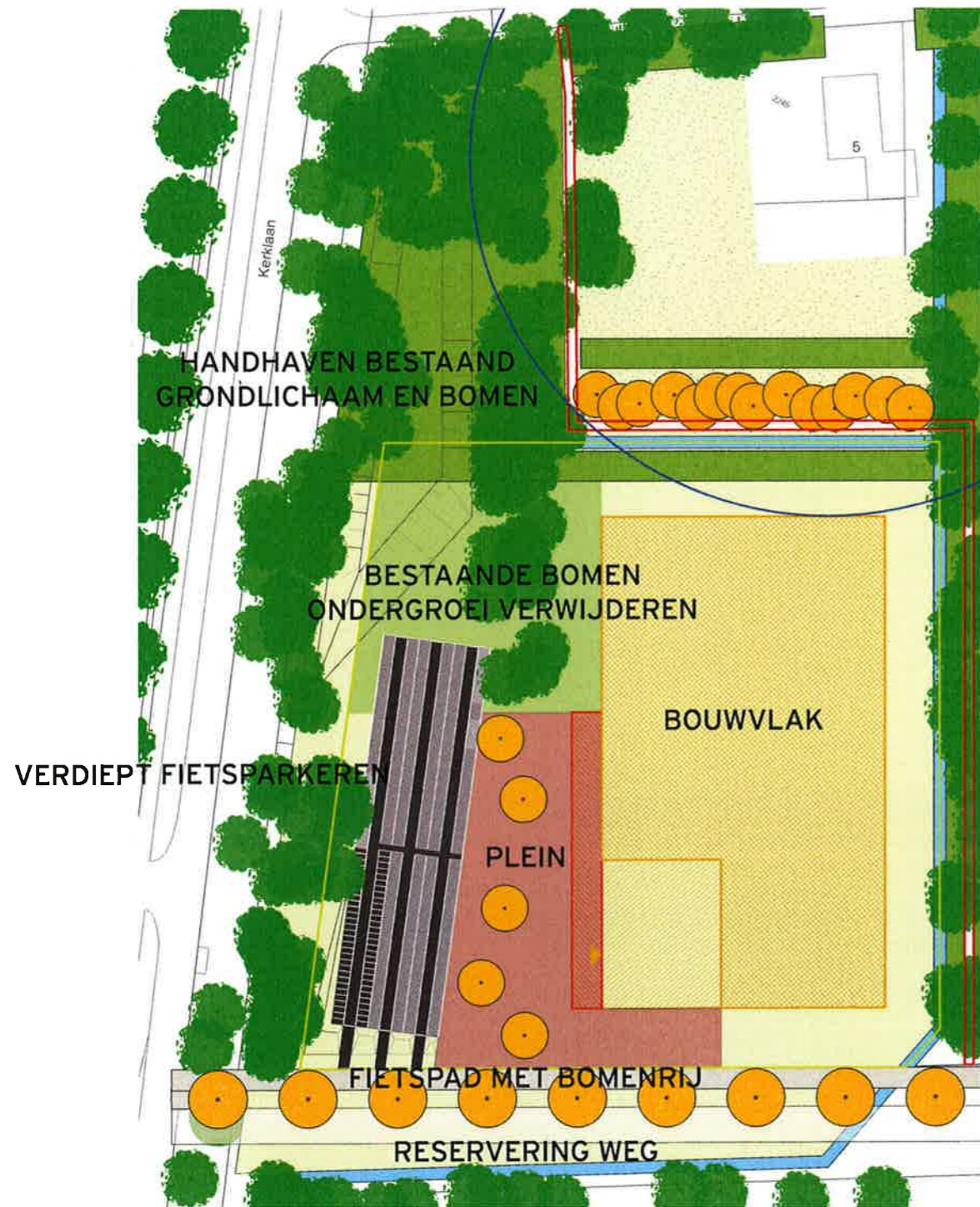

AFSTAND TOT BESTAANDE BEBOUWING

Ten opzichte van de bestaande woning aan de Bolhuissteeg zal ca. 60 meter afstand worden gehouden met het bouwblok. Op deze wijze wordt de visuele en schaduw hinder beperkt. Ten opzichte van de bestaande dienstwoning zal ook ca. 60 meter afstand worden gehouden. Tussen deze woning en de nieuwbouw staat een grote bestaande houtwal met ondergroei.

TOTAAL OVERZICHT

HET PLAN

NIEUWE HOUTWAL

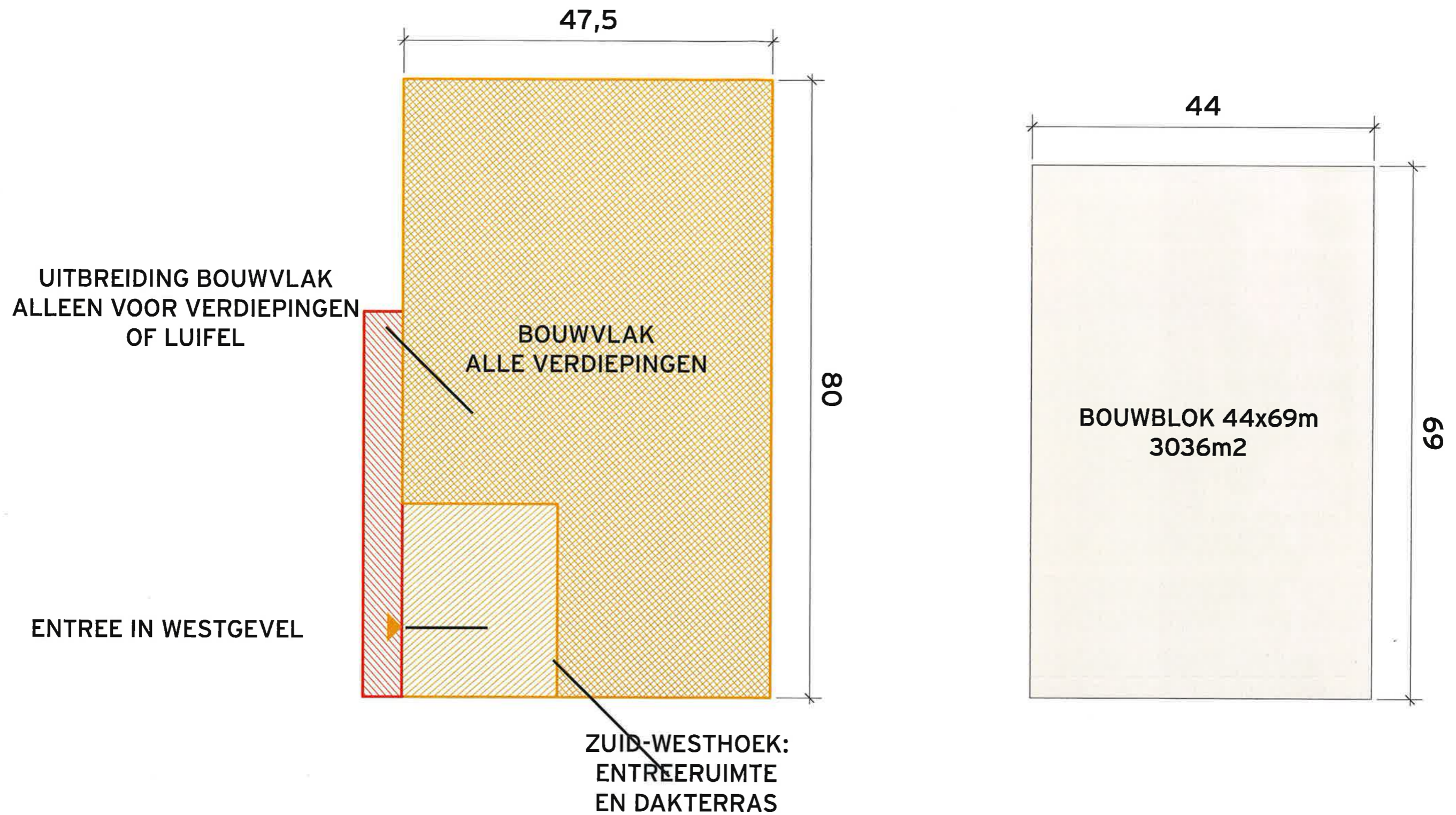
60 M LIJN

WANDELPAD

VOETGANGER
FIETSER
BEVOORRADING

DE KAVEL EN HET BOUWVOLUME

■ UITGANGSPUNTEN ARCHITECTUUR EN VERSCHIJNINGSVORM

Welstandseisen

Licht blok in gesloten kamer.

De ruimte wordt bepaald door de groene randen van de kamer. Het gebouw is in zijn ruimtelijke impact ondergeschikt door een lichte materialisatie. Het gebouw heeft een zekere lichtheid waardoor het loskomt van de ruimte en het maaiveld.

VORM	ENTREE EN RANDEN	MATERIAAL EN KLEUR	KANSEN
Eenduidig volume	Hoofdentree is gekoppeld aan pleinruimte (relatie ontmoeting binnen-buiten)	Materiaal absorbeert het groen (Transparant / Lucent)	Dakterras op bovenste verdieping legt verbinding met pleinruimte
Subtiële variatie door terugleggen en vooruitleggen verdiepingen	Entreeruimte overhoeks in zuid- en westgevel	Grijs, wit of pastelkleur (bij toepassing hout of beton kan ook naturel)	Ecologisch groendak legt verbinding met groene omgeving
Herkenbare horizontaliteit	Entree in westgevel (zijde Kerklaan)	Naast grijze, witte of houtkleurige basis maximaal drie steunkleuren	Voorzieningen voor ecologie worden in gebouw verwerkt zonder dat hier de nadruk op gelegd wordt
Openheid in gevel	Entreeruimte duidelijk onderscheidbaar in gevel	Samenhangende uitstraling voor gehele blok	Split-level biedt kansen voor interne organisatie en over alle verdiepingen doorlopende ontmoetingsruimte
	Entree als blikvanger		Creëren van een luifel, al dan niet in combinatie met een overstekende verdieping
	Subtiel verhoogde voorruimte met trap direct voor entree om overgangsgebied tussen binnen en buiten te creëren, eventueel in combinatie met luifel of overstek		
	Ontmoetingsruimte binnen grenst voor een groot deel direct aan de buitenruimte		
	Met uitzondering van de pleinruimte staat het gebouw direct in de groene kamer		

VORM

Eenduidig volume

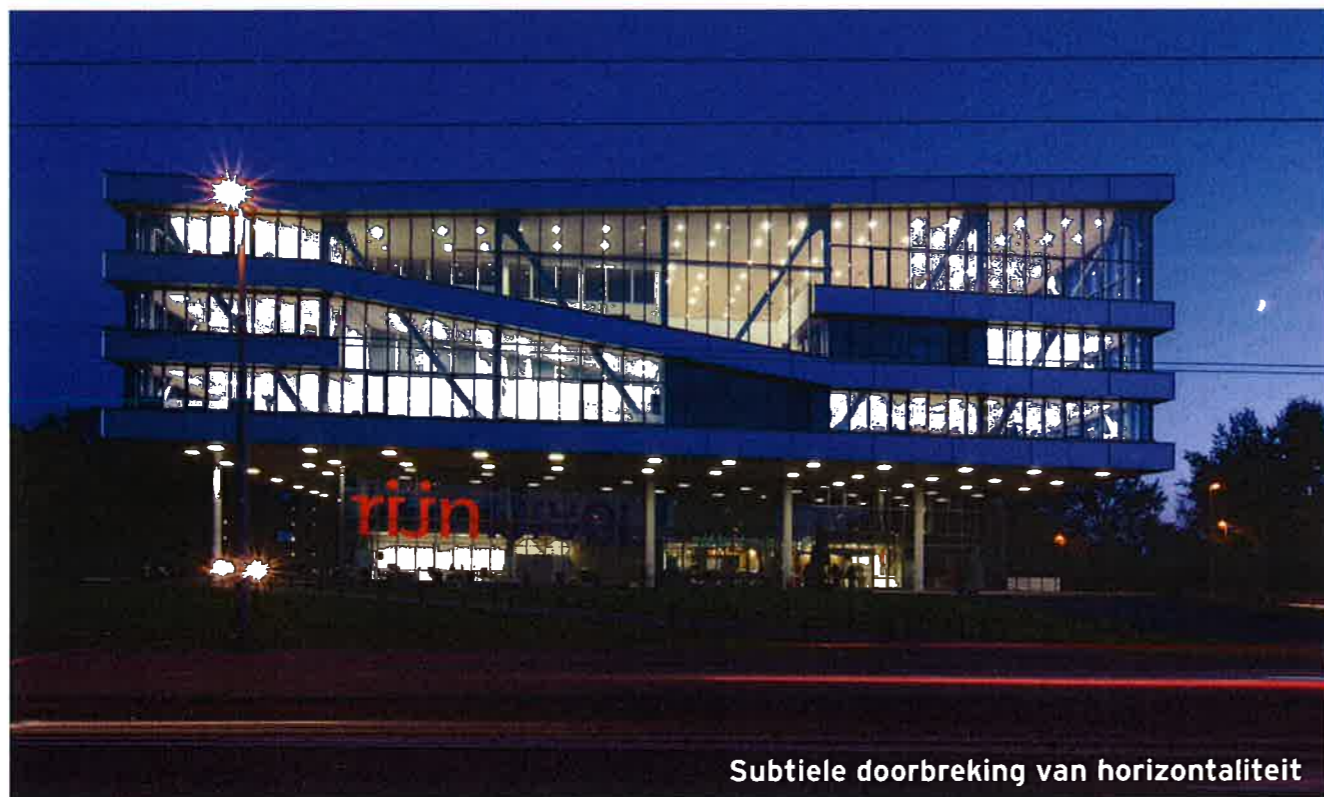
Bovenste verdieping bepaalt hoofdvorm volume

Teruggelegde bouwlaag zorgt voor variatie binnen footprint

Horizontaliteit spreidt de massa van het volume

Subtiele doorbreking van horizontaliteit

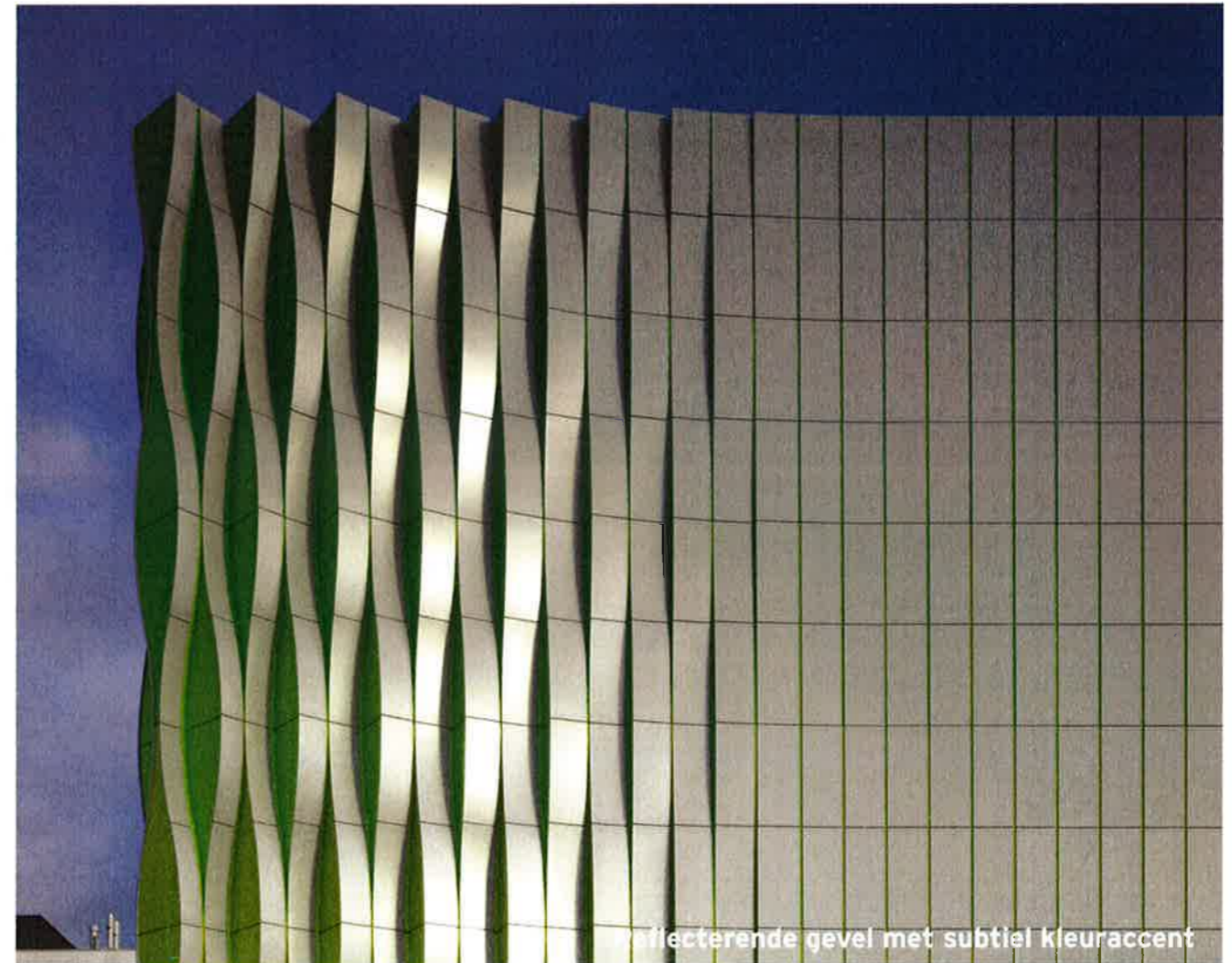
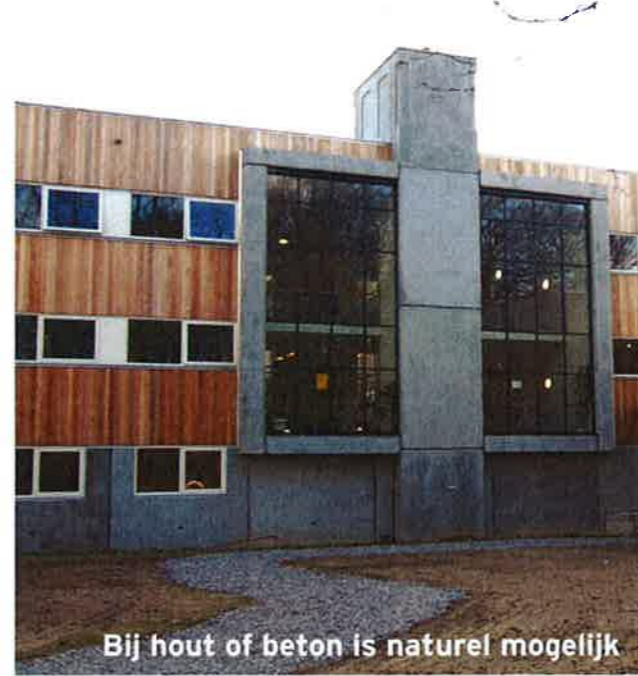
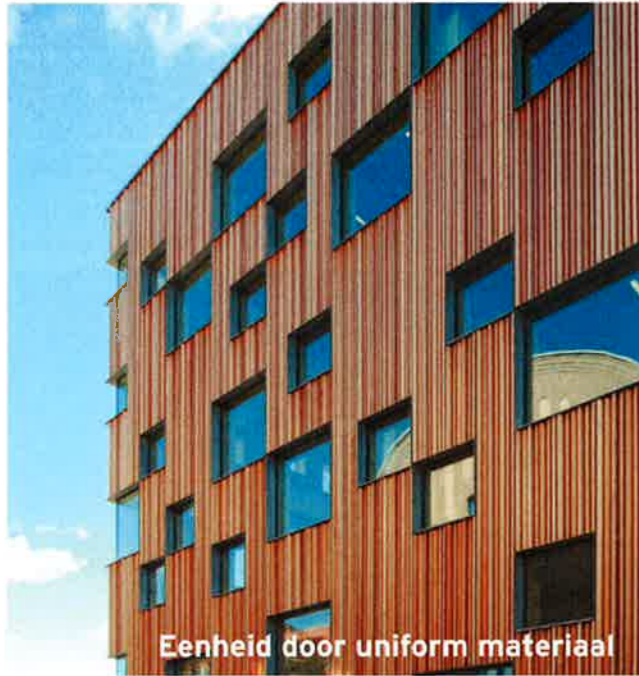

Flexibele invulling binnen horizontale vlakken

ENTREE EN RANDEN

MATERIAAL EN KLEUR

KANSEN

BUITENRUIMTE

Plein en groen kunnen vermengen

Sportgelegenheid op pleinruimte

Kleur op vloer in fietsenstalling

Ontspannen paden in het groen

Gevarieerde zitplekken rond het gebouw

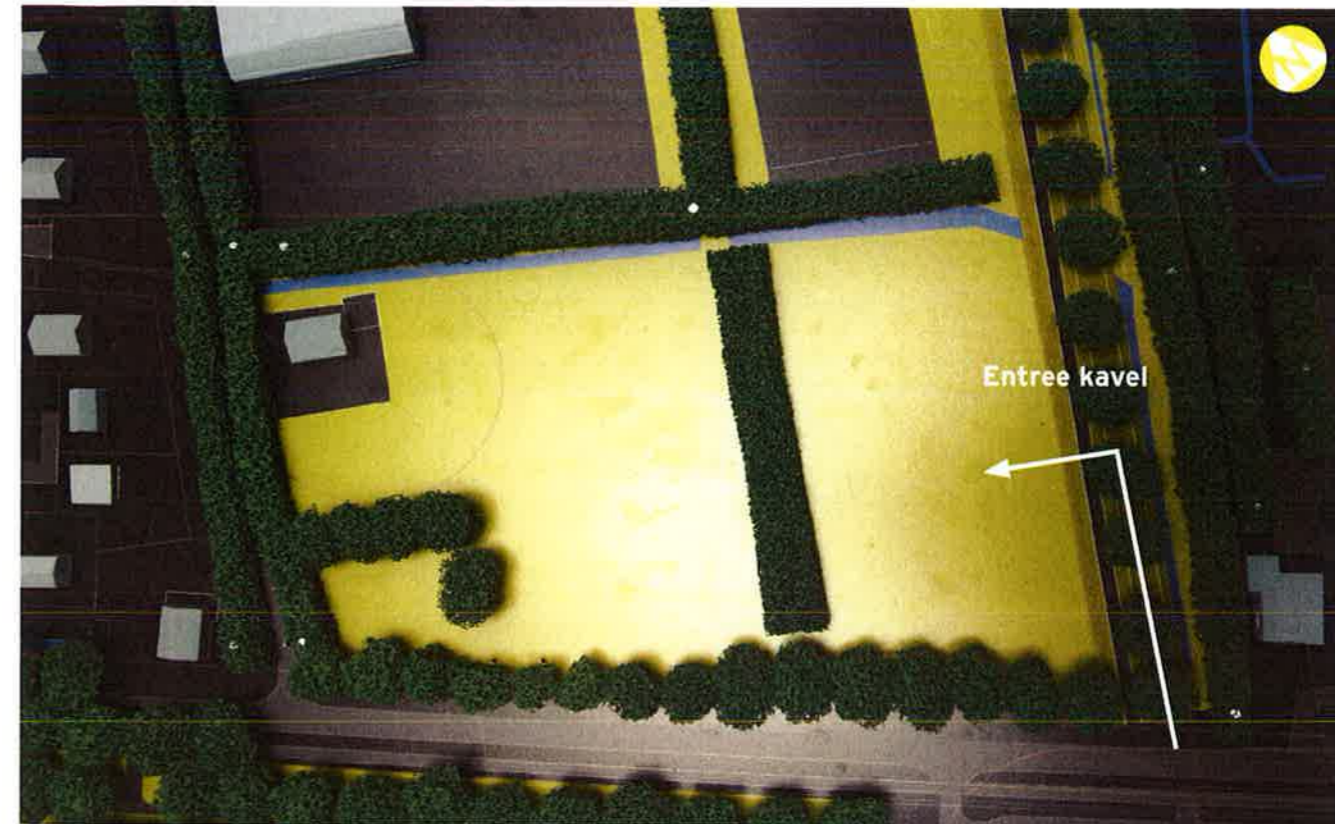

Ontspannen plein met zitplekken in zon en schaduw

BIJLAGE 1

HET ONTSTAAN VAN HET STEDENBOUWKUNDIG MODEL

Tijdens het proces met de klankbordgroep is een werkmaquette gebruikt om de ingrepen ruimtelijk inzichtelijk te maken. De volgende reeks geeft een duidelijk beeld van de afwegingen die gemaakt zijn op basis van de randvoorwaarden uit beleid en wensen vanuit de klankbordgroep.

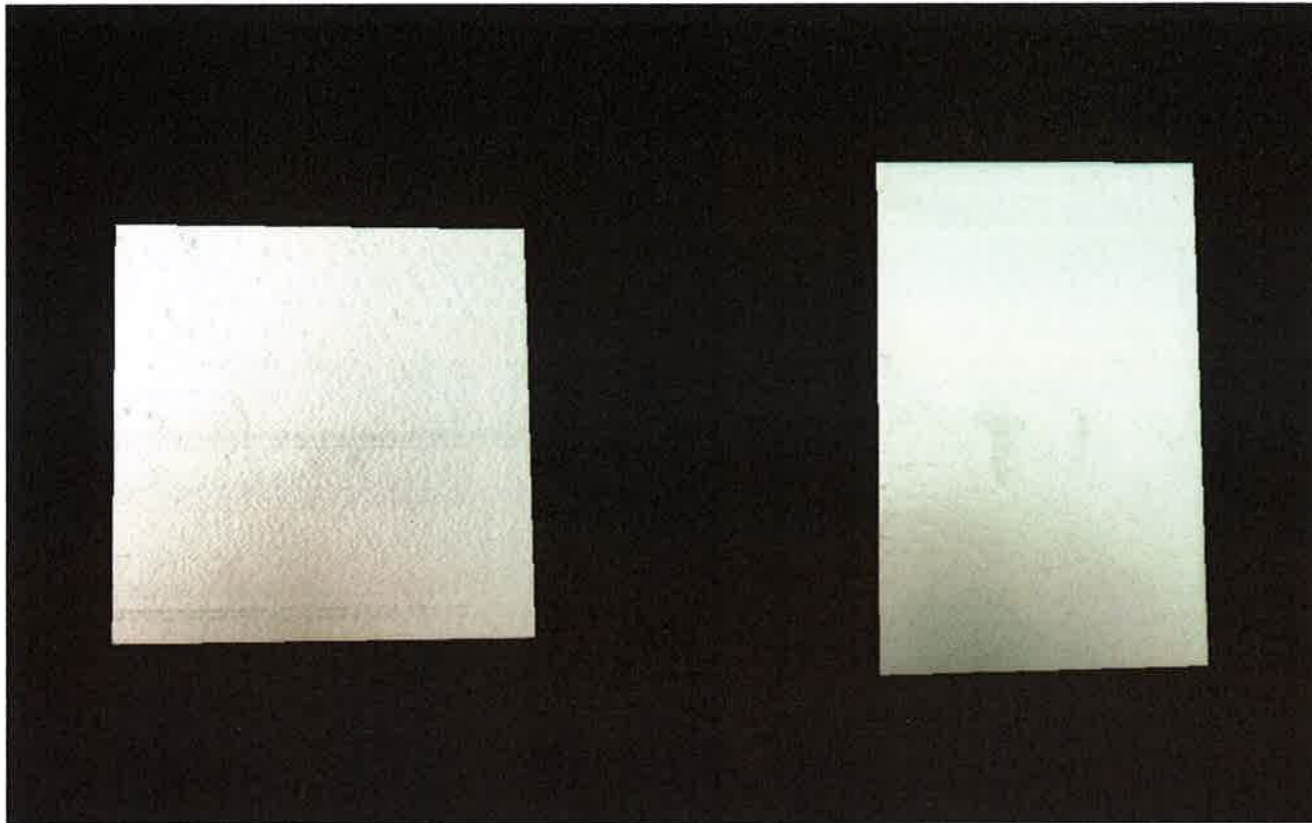
Reservering weg en positie tweezijdig fietspad aan de noordzijde. Bomenrij in tussenberm.

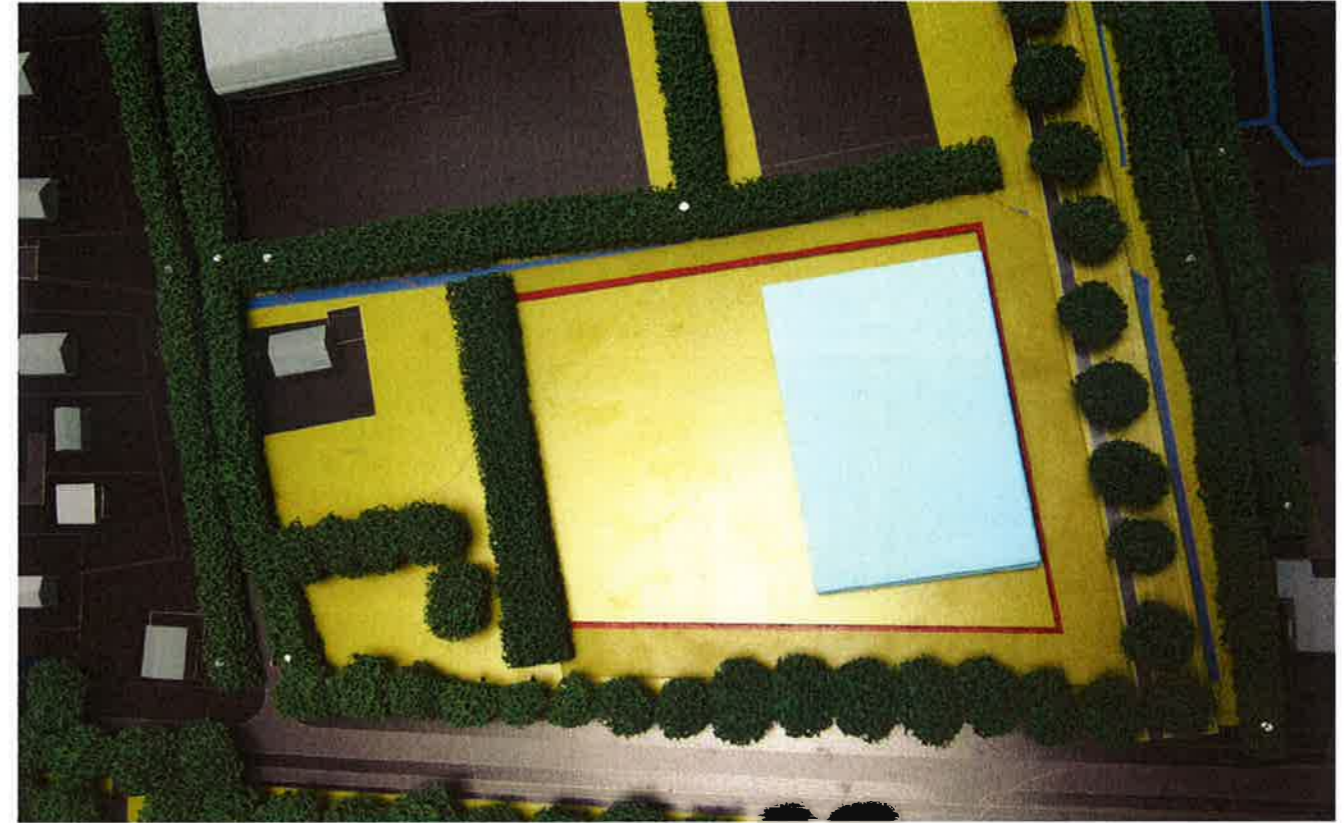
Huidige situatie

Grens bebouwing op basis uitgangspunten Groenstructuurplan Haren Noord.

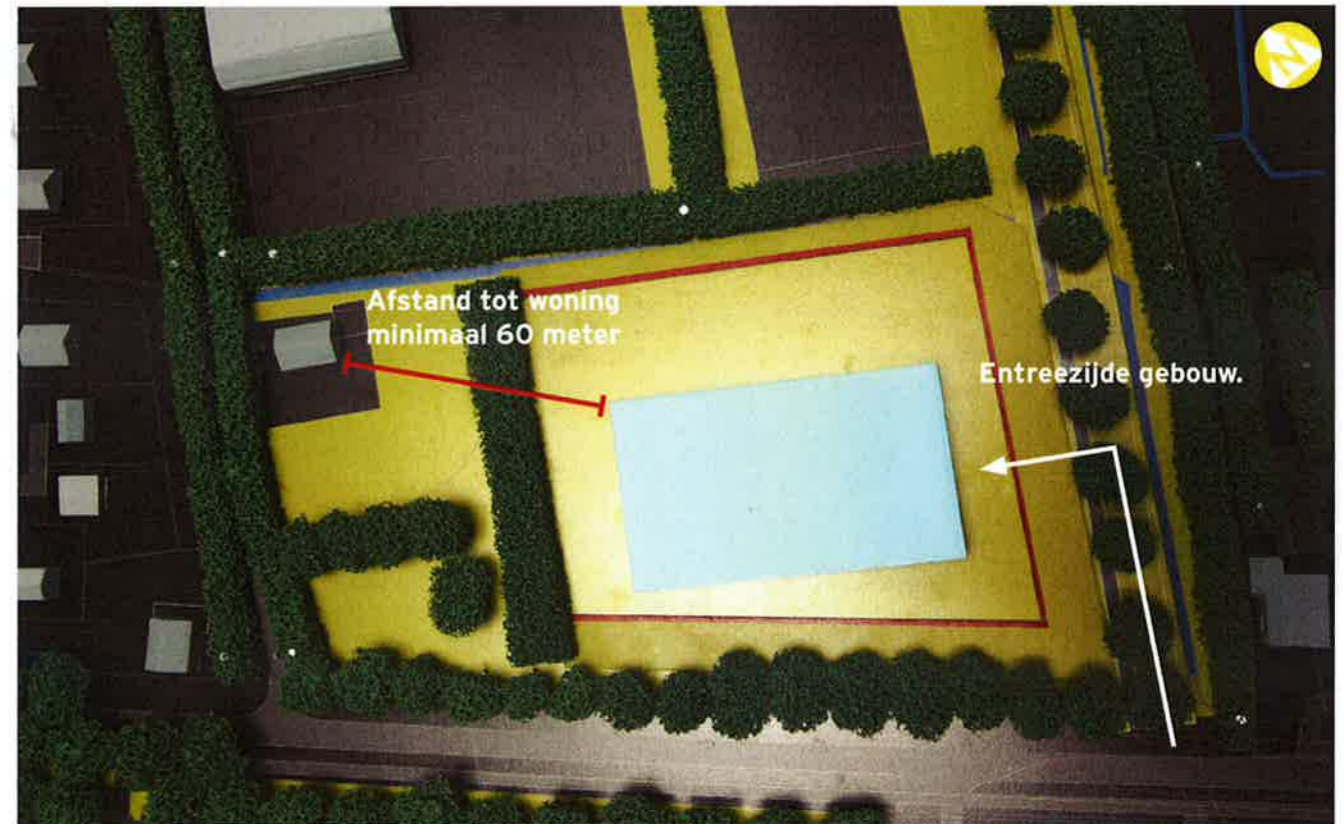
Volume voor nieuwbouw op basis van een vierkant of rechthoekig grondvlak. Compact en maximaal drie lagen.

De houtwal wordt 'verplaatst' zodat er meer ruimte ontstaat voor het volume.

Volume past niet binnen de aangegeven begrenzing.

Het volume wordt gedraaid voor optimaal gebruik van de kavel. Het volume neemt de richting van de kamer aan en blijft op afstand van de Kerklaan. De entree ligt aan de zuidzijde.

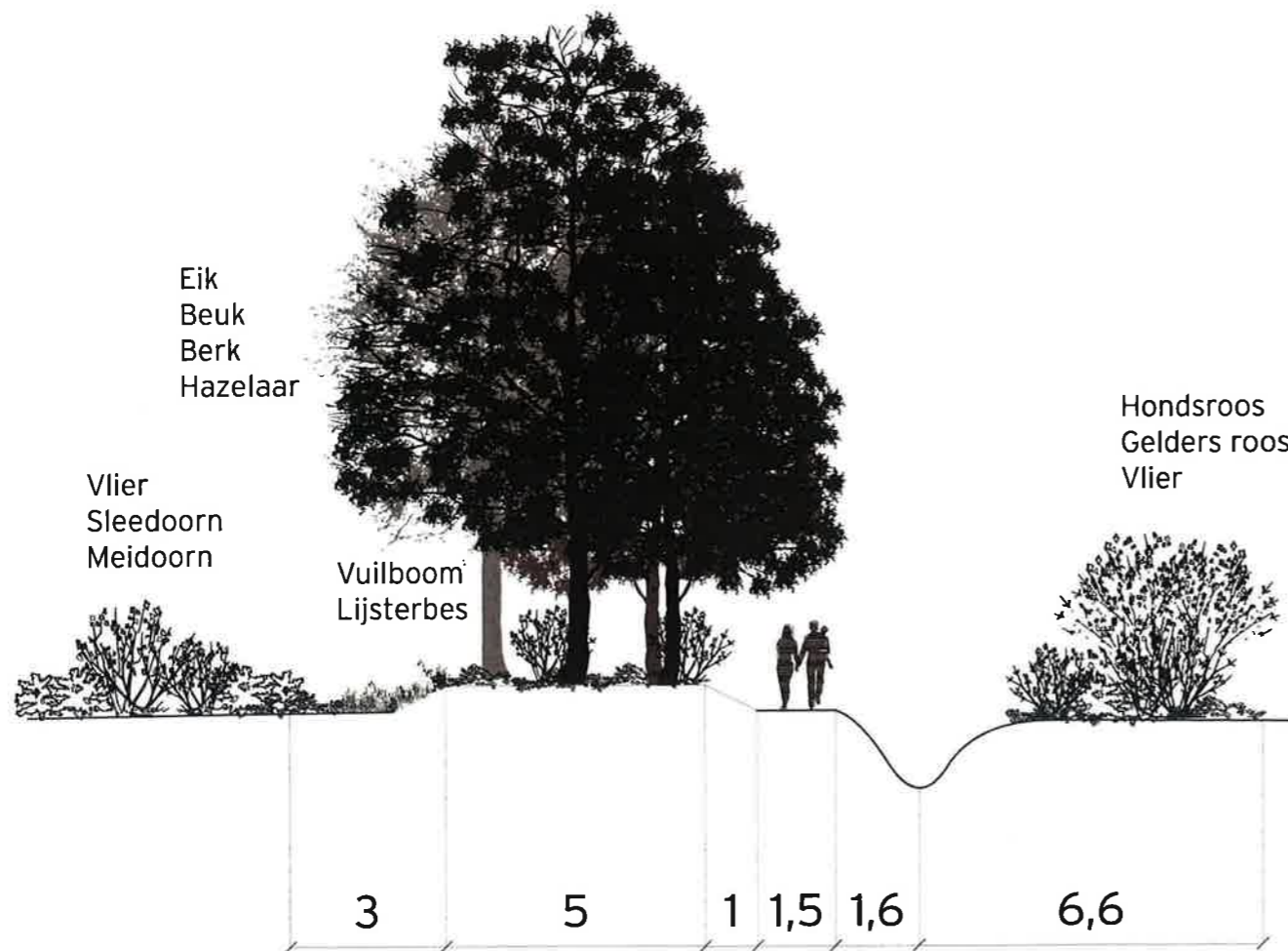
Het eindbeeld met het gebouw zodanig gepositioneerd dat er een grote voorruitme ontstaat. Een ruimte die plaats biedt aan een schoolplein en fietsparkere voor 1100 fietsen en 60 scooters. Rondom het gebouw een groene strook van opgaande beplanting. Aan de oost- en noordzijde ligt het volume in het groen.

BIJLAGE 2

PRINCIPEPROFIEL VAN DE HOUTWAL

Tijdens het proces met de klankbordgroep is afgesproken de houtwal in overleg met de vertegenwoordigers van de natuur- en milieu organisaties verder uit te werken. Daarbij is ook afgesproken dat de bomen zo gekozen worden dat er zo min mogelijk schaduw op het perceel aan de Bolhuissteeg zal vallen.

Hieronder staat een profiel dat als basis voor de verdere uitwerking kan worden genomen.

buro voor stad en land

MD Landschapsarchitecten

Viaductstraat 3a
Postbus 458
9700 AL Groningen
050 5278218
contact@mdlandschapsarchitecten.nl
www.mdlandschapsarchitecten.nl

